

ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง
บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
PROFESSIONAL COMPETENCE ON QUALITY OF AUDIT AND
CERTIFICATION REPORTS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN
BANGKOK METROPOLITAN REGION

มนัสนันท์ กิตต์เจริญภาคิน
MANUTSANAN KITCHAROENPAKIN

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

PROFESSIONAL COMPETENCE ON QUALITY OF AUDIT AND
CERTIFICATION REPORTS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN
BANGKOK METROPOLITAN REGION

MANUTSANAN KITCHAROENPAKIN

THIS INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF
ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของ
รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ
บัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
PROFESSIONAL COMPETENCE ON QUALITY
OF AUDIT AND CERTIFICATION REPORTS OF
CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN
BANGKOK METROPOLITAN REGION

นักศึกษา

มนัสนันท์ กิตต์เจริญภาคิน รหัส63503115

หลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ

บัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ดร.สุรีย์ โฆษกรณัญ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สาระพัทธ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์)

.....กรรมการ
(ดร.สุรีย์ โฆษกรณัญ)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของ รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
คำสำคัญ	ความสามารถทางวิชาชีพ/ คุณภาพของรายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชี/ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
นักศึกษา	มนัสนันท์ กิตติ์เจริญภาคิน รหัส 63503115
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ดร.สุรีย โภษกรนัญญ์
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร และ ๒) ศึกษาคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและ ๓) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร จากประชากร จำนวน 33,471 คน โดยใช้วิธีการของ Taro Yamane กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในด้านการมีคุณธรรม ความรู้ด้านบัญชี ความรับผิดชอบหน้าที่ ความรู้ด้านภาษีอากร และความรู้ด้านสอบบัญชี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสมบูรณ์ ความทันต่อเวลา และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ส่งผลคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

TITLE	PROFESSIONAL COMPETENCE ON QUALITY OF AUDIT AND CERTIFICATION REPORTS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN BANGKOK
KEYWORD	Professional competence/Quality of accounting audit and certification report/ Certified Public Account
STUDENT	MANUTSANAN KITCHAROENPAKIN 63503115
ADVISOR	SUREE BOSAKORANUT, Ph.D.
LEVEL OF STUDY	MASTER OF ACCOUNTING
FACULTY	ACCOUNTING SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR	2020

ABSTRACT

The objective of the research article on Professional Competence towards Quality of Audit and Account Certification Reports of Certified Public Accounts in Bangkok The objectives are: 1) to study the professional competence of the certified public account in Bangkok, 2) to study the quality of the audit and account certification report of the certified public accountant in Bangkok, and 3) to study the factors affecting Quality of Audit and Account Certification Reports of Certified Public Accountants in Bangkok The study was conducted from a sample group of certified public accountants in Bangkok from 33,471 peoples using Taro Yamane's method to determine the sample size of 395 people in this study. It is a quantitative research. The tools use in the research were questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, standard deviation, pearson correlation analysis and multiple regression analysis The results of the research revealed that the professional competence of the certified public account in terms of morality, accounting knowledge responsibility Tax knowledge and knowledge in auditing Positive correlation with the quality of the Certified Public Accountant's audit and certification reports in terms of accuracy,

clarity, brevity, completeness, timeliness. And creativity Statistically significant at 0.01 level indicates that the professional competence of the Certified Public Accountant Resulting in the quality of the auditor's audit and account certification report.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่องความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบ และรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.สุรีย์ โปษกรนนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทำให้นักศึกษา ที่กรุณาให้ คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางและข้อคิดเห็น รวมถึงตรวจสอบ ปรับปรุงที่เป็นประโยชน์ได้รับความรู้เพื่อนำมาสร้างสรรค์การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางการบัญชี ในการประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ในศาสตร์ด้านการบัญชี การเงิน การวิเคราะห์ธุรกิจ และด้านการวิจัย ตลอดจนเจ้าของผลงาน ตำราและเอกสารทางวิชาการทุกฉบับ ที่นักศึกษาได้นำมาศึกษาก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่าต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นักศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าจนสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในการค้นคว้าอิสระได้อย่างดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจในการศึกษา ตลอดจนเพื่อน นักศึกษาร่วมรุ่นสาขาบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ ตลอด ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อยต่อผู้ที่ ต้องการศึกษานี้ อนึ่งหากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขออภัยและขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

มนัสนันท์ กิตติ์เจริญภาคิน

สิงหาคม 2564

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 นิยามศัพท์.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชี.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี.....	18
2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom’s Taxonomy).....	22
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	34
3.1	34
3.2	34
3.3	36
3.4	36
3.5	39
3.6	41
4	42
4.1	42
4.2	44
4.3	56
4.4	57
4.5	65
5	67
5.1	67
5.2	69
5.3	73
5.4	73
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	82
ภาคผนวก ข แบบตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ	91
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหาของเครื่องมือวิจัย.....	108
ภาคผนวก จ จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม.....	112
ประวัติผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	41
3	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	42
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	42
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์.....	43
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี.....	43
7	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านบัญชี.....	44
8	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านสอบบัญชี.....	45
9	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านภาษีอากร.....	46
10	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่.....	47
11	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการมีคุณธรรม.....	48
12	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน.....	49
13	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความถูกต้อง.....	50
14	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความชัดเจน.....	51
15	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความกะทัดรัด.....	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความคิดสร้างสรรค์..... 52
17	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความสมบูรณ์..... 53
18	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความทันต่อเวลา..... 54
19	แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน..... 55
20	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)..... 56
21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความถูกต้อง..... 58
22	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความชัดเจน..... 59
23	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความกะทัดรัด..... 60
24	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความคิดสร้างสรรค์..... 61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีอนุญาต ด้านความสมบูรณ์.....	63
26	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีอนุญาต ด้านความทันต่อเวลา.....	64
27	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	65

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในแต่ละด้าน รวมถึงผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชี ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไว้ในมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC 1) เพื่อควบคุมผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้ผู้สอบบัญชี และสำนักงานสอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบาย และวิธีปฏิบัติที่ออกแบบมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าผู้สอบบัญชีและบุคลากรปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ฉบับที่ 19 เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 เกี่ยวกับเรื่อง 1) ความเป็นอิสระ 2) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และ 3) การรักษาความลับ โดยผู้สอบบัญชีและบุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ต้องทราบขั้นตอนและวิธีการดำเนินการกรณีที่มีประเด็นที่อาจเกิดขึ้นในเรื่องการขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการจัดการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อความเป็นอิสระที่อาจเกิดขึ้นโดยให้มีผลบังคับใช้ในปี 2557 เพื่อให้ผู้สอบบัญชี และสำนักงานสอบบัญชี มีมาตรฐานการควบคุมคุณภาพในระดับสำนักงาน และให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าสำนักงาน และบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานที่ออกโดยสำนักงานหรือผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ส่งผลให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้และผู้ที่เกี่ยวข้องในรายงานทางการเงิน และวิชาชีพสอบบัญชีเป็นที่ยอมรับ และช่วยลดความเสี่ยงในการที่จะเกิดข้อผิดพลาดจากการตรวจสอบซึ่งส่งผลเสียหายต่อตลาดทุน และระบบเศรษฐกิจโดยรวม (เพ็ญธิดา พงษ์ธานี, 2560) ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตรงต่อเวลา ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ยึดหลักความเป็นไปตามกฎระเบียบด้วยความเที่ยงธรรม มีคุณธรรมไม่ปิดบังข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญอย่างตรงไปตรงมา ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่คุณภาพเป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้องสูงสุด (รัชณี บินยาเซ็น 2561) มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในได้กำหนดคุณภาพการสื่อสารว่า การสื่อสารผลการปฏิบัติภารกิจต้องมีความถูกต้อง เที่ยงธรรม ชัดเจน รัดกุม

สร้างสรรค์ ครอบคลุม และทันกาล หมายความว่า การสื่อสารผลการตรวจสอบที่ถูกต้อง ต้องปราศจากข้อผิดพลาด และชัดเจนเป็นไปตามข้อเท็จจริง การสื่อสารที่เที่ยงธรรมต้องมีความเป็นกลาง ไม่เอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และเป็นผลมาจากการสอบทานข้อเท็จจริงและเหตุผลทั้งหมดอย่างโปร่งใส การสื่อสารที่ดี คือ การสื่อสารสั้นได้ใจความ และมีเหตุผล หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เทคนิคที่ไม่จำเป็น และกล่าวถึงสารสนเทศที่สำคัญและเกี่ยวข้องไว้อย่างครบถ้วน การสื่อสารที่กระชับ คือ การสื่อสารที่ตรงประเด็นปราศจากความเยิ่นเย้อ ถ้อยคำซ้ำซ้อนและรายละเอียดปลีกย่อยที่ไม่จำเป็น การสื่อสารที่สร้างสรรค์ต้องสร้างประโยชน์ให้กับผู้รับการตรวจและองค์กร อันนำไปสู่การปรับปรุงในส่วนที่จำเป็น การสื่อสารที่สมบูรณ์ต้องนำเสนอใจความสำคัญต่อผู้อ่านโดยครบถ้วน ซึ่งรวมถึงสารสนเทศสำคัญทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ข้อสังเกตต่าง ๆ ที่สนับสนุนข้อเสนอแนะ และข้อสรุป การสื่อสารที่ทันเวลา คือ การสื่อสารที่ถูกกาลเทศะ เหมาะสมตามความสำคัญของประเด็นโดยเปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารได้ดำเนินการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม (บรรดาศักดิ์ ชูสาย และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาลินิธิ์, 2562)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะและคุณภาพบริการของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีคุณธรรม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล เพื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความไว้วางใจจากบุคคลภายนอก และบุคคลที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครในครั้งนี กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วย

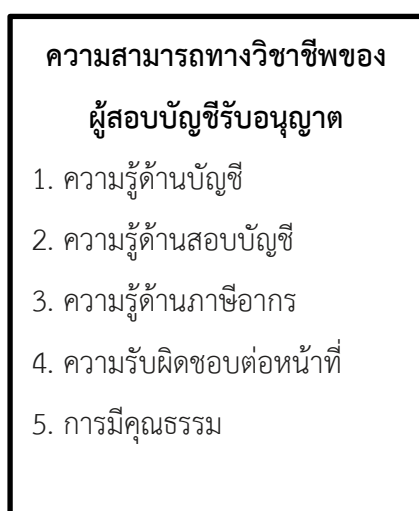
- 1.1 ความรู้ด้านบัญชี
- 1.2 ความรู้ด้านสอบบัญชี
- 1.3 ความรู้ด้านภาษีอากร
- 1.4 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 1.5 การมีคุณธรรม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบไปด้วย

- 2.1 ด้านความถูกต้อง
- 2.2 ด้านความชัดเจน
- 2.3 ด้านความกะทัดรัด
- 2.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์
- 2.5 ด้านความสมบูรณ์
- 2.6 ด้านความทันต่อเวลา

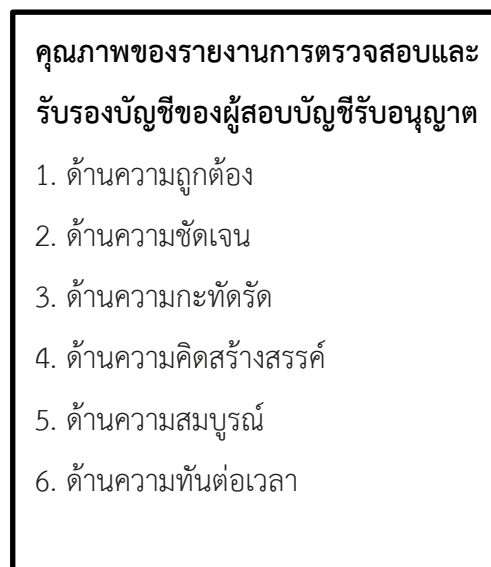
ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 2 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด

สมมติฐานที่ 4 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 6 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อกับสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, Certified Public Accountant Contact List ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563) มีจำนวน 33,471 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ Yamane(1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต ประกอบไปด้วย

- 2.1.1 ความรู้ด้านบัญชี
- 2.1.2 ความรู้ด้านสอบบัญชี
- 2.1.3 ความรู้ด้านภาษีอากร
- 2.1.4 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 2.1.5 การมีคุณธรรม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบไปด้วย

- 2.2.1 ด้านความถูกต้อง
- 2.2.2 ด้านความชัดเจน
- 2.2.3 ด้านความกะทัดรัด
- 2.2.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์
- 2.2.5 ด้านความสมบูรณ์
- 2.2.6 ด้านความทันต่อเวลา

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 - วันที่ 30 มิถุนายน 2564

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1.1 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาตนเองเพื่อทำรายงานการตรวจสอบ และรับรองบัญชีให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.2 ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้รับไปวางแผนพิจารณาคุณภาพ ของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์จากการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สามารถกำหนดศักยภาพในการ ปฏิบัติงานด้านบัญชีให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

2.2 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการสอบ บัญชีรับอนุญาตสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 สภาวิชาชีพบัญชีสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปวางแผนในการปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีใหม่ได้

2.4 เพื่อให้สภาวิชาชีพบัญชีสามารถนำข้อมูลไปกำหนดแผนพัฒนาศักยภาพผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ.2547 มีสิทธิ์ในการตรวจสอบและรับรองบัญชีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ทุกขนาด ทุกประเภท (ไม่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การสอบบัญชี หมายถึง การใช้วิจารณ์ญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ในกระบวนการรวบรวม เพื่อให้เข้าใจถึงหลักพื้นฐานในการตรวจสอบบัญชี และการประเมินหลักพื้นฐานในการตรวจสอบบัญชีในสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผล ข้อมูล การประเมินความเสี่ยงและการประเมินประสิทธิผลของการควบคุมในระบบสารสนเทศ นั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ เพื่อให้เข้าใจถึงหลักฐานการสอบบัญชีทั้งในด้านกฎหมายและด้านบัญชีรวมถึงวิธีการ และเทคนิคที่ดีในการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีตลอดจนหลักการของวิธีการตรวจสอบบัญชี การสอบบัญชีควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์)

ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญทางวิชาชีพบัญชีรับอนุญาต หมายถึง ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญ และประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ มุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงาน เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถและระมัดระวังรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จได้ ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ (หมวด3 ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ12 สภาวิชาชีพบัญชี)

คุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หมายถึง ผู้สอบบัญชีรับผิดชอบตรวจสอบในขั้นตอนที่เหมาะสมในระหว่างการตรวจสอบสามารถแก้ปัญหาในเรื่องที่สำคัญต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที ใช้ดุลพินิจโดยเฉพาะเรื่องที่ยากหรือที่มีข้อโต้แย้งที่พบระหว่างการตรวจสอบ ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และเรื่องอื่นๆ ที่ผู้สอบบัญชีรับผิดชอบงานตรวจสอบเห็นว่ามีความสำคัญ การรายงานการตรวจสอบรับรองบัญชีตามมาตรฐานวิชาชีพกำหนดไว้ช่วยให้การปฏิบัติงานมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ประสบการณ์วิชาชีพในการสอบบัญชีผลักดันให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพและประโยชน์ในการนำไปใช้ ตลอดจนการปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความระมัดระวังรอบคอบตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี
- 2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

1. ลักษณะทั่วไปของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินของนิติบุคคลที่พิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชน คนทั่วไปจะเรียกโดยใช้อำนาจว่าผู้สอบบัญชี เพราะทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชี ก่อนที่จะออกเป็นรายงานทางการเงิน และแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงินว่าถูกต้องตามที่ควรตามหลักการบัญชีที่รับรอง ทั่วไปหรือไม่ เพียงใด ไว้ในรายงานการสอบบัญชีแต่ เนื่องจากผลงานของผู้สอบบัญชีมีผลกระทบต่อสาธารณชน กฎหมายจึงต้องเข้ามากำกับดูแลผู้สอบบัญชีโดยต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีก่อนเรียกว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ลักษณะประการหนึ่งของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือต้องมีความเป็นอิสระจากกิจการที่ตรวจสอบหรือเป็นบุคคลภายนอกของกิจการที่ตรวจสอบ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ในความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จึงมีชื่อเรียกผู้สอบบัญชีว่า ผู้ตรวจสอบภายนอก (External Auditors) หรือผู้สอบบัญชีอิสระ (Independent Auditors) ซึ่งงานตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทการตรวจสอบงบการเงิน (รัชนี บินยาเซ็น และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ , 2560)

2. คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

บัญชีธิดา จินมอญ (2559) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีต้องผ่านการฝึกหัดงานสอบบัญชีจากหน่วยงานที่มีการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีของไทยหรือมาตรฐานการสอบบัญชีของต่างประเทศที่สภาวิชาชีพบัญชีให้การรับรองการฝึกงานต้องฝึกหัดงานกับผู้ให้การฝึกหัดงานในประเทศหรือในต่างประเทศ ที่สภาวิชาชีพบัญชีได้รับรองว่าการตรวจสอบได้ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีของไทยหรือมาตรฐานการสอบบัญชีของต่างประเทศที่สภาวิชาชีพบัญชีให้การรับรองหรือในประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการฝึกหัดงานดังต่อไปนี้

1. ผู้ฝึกหัดงานต้องเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี

2. ผู้ฝึกหัดงาน ต้องยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงานหลังจากสอบผ่านวิชาซีพีตามที่คณะกรรมการกำหนดไม่น้อยกว่าสี่รายวิชา และวิชาการสอบบัญชีไม่น้อยกว่าหนึ่งรายวิชา ซึ่งรวมทุกรายวิชาแล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าหน่วยกิต ทั้งนี้การฝึกหัดงานดังกล่าวต้องกระทำเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี แต่ไม่เกินห้าปีนับจากวันยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงาน และมีเวลาฝึกหัดงานรวมกันไม่น้อยกว่าสามพันชั่วโมง

3. ต้องยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงานต่อคณะกรรมการก่อนเริ่มฝึกหัดงาน พร้อมด้วยหนังสือรับรองของสถาบันการศึกษาว่าได้สอบผ่านวิชาการบัญชี และวิชาการสอบบัญชี หรือสำเนา ปริญญา หรือประกาศนียบัตรตามที่กำหนดไว้

4. ต้องทำรายงานการฝึกหัดงานยื่นต่อคณะกรรมการปีละหนึ่งครั้งนับจากวันยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงานโดยให้ยื่นรายงานภายในสองเดือนนับจากวันสิ้นเดือนที่ครบกำหนดในแต่ละปี พร้อมด้วยคำรับรองการฝึกหัดงาน มิฉะนั้น ให้ถือว่าไม่มีการฝึกหัดงานในปีนั้น

5. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ให้การฝึกหัดงาน หรือผู้ให้การฝึกหัดงานรายเดิมถูกคณะกรรมการจรรยาบรรณเพิกถอนใบอนุญาตต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงผู้ให้การฝึกหัดงานทุกครั้งต่อคณะกรรมการภายในสองเดือนนับจากวันสิ้นเดือนที่เปลี่ยนแปลง พร้อมด้วยรายงานและคำรับรองการฝึกหัดงานของผู้ให้การฝึกหัดงานรายเดิม และการแจ้งรับฝึกหัดงานของผู้ให้การฝึกหัดงานรายใหม่ มิฉะนั้นให้ถือว่าคำขอฝึกหัดงานนั้นสิ้นสุดลง เว้นแต่กรณีเปลี่ยนแปลงผู้ให้การฝึกหัดงานในสำนักงาน เดียวกันไม่ต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ให้การฝึกหัดงานถูกพักใบอนุญาต ผู้

ฝึกหัดงานสามารถเลือกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงผู้ให้การฝึกหัดงานใหม่ก็ได้ แต่ผู้ฝึกหัดงานจะไม่สามารถนับชั่วโมง การฝึกหัดงานในช่วงเวลาที่ผู้ให้การฝึกหัดงานถูกพักใช้ใบอนุญาตได้

6. ในกรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีมิได้ฝึกหัดงานให้เสร็จสิ้นภายในเวลาห้าปี นับจากวันที่ยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงานต่อคณะกรรมการให้นายทะเบียนเสนอคณะกรรมการพิจารณาหน่วยคำขอได้

ศรัณย์ สุภักศรัณย์ (2561) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้สอบบัญชี ที่เป็นที่ต้องการในโลกปัจจุบันและอนาคต ดังนี้

1. ต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ ทางด้านวิชาชีพบัญชี เรื่องกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่มีผลกระทบต่อประกอบวิชาชีพ
2. ปฏิบัติงานโดยยึดถือจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างเคร่งครัด เนื่องจากอาชีพสอบบัญชีเป็นงานให้ความเชื่อมั่นกับผู้ที่ใช้บริการเงิน ซึ่งหากไม่ยึดถือจรรยาบรรณ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ ด้านความเชื่อมั่นในวงกว้างได้
3. ต้องมี Soft Skills โดยเฉพาะทักษะในการติดต่อสื่อสาร รวมถึง การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าการทำงานภายใต้แรงกดดัน และความสามารถในการปรับตัวในการทำงาน เป็นต้น ถึงแม้เทคโนโลยี จะพัฒนาไปมากขนาดไหน Soft Skills ก็ยังเป็นทักษะที่สำคัญเป็นอย่างมากในการประกอบอาชีพสอบบัญชี
4. ต้องสร้างสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้คนรุ่นใหม่สนใจในอาชีพสอบบัญชี อย่างที่ทราบกันว่านับวันอาชีพสอบบัญชีมีเด็กจบใหม่สนใจ มาทำงานน้อยลงทุกปีและจำนวนปีที่ทำก็สั้นลงส่วนหนึ่งมาจาก สภาพแวดล้อมการทำงาน
5. ต้องสามารถบริหารต้นทุนในการประกอบอาชีพสอบบัญชี ได้เป็นอย่างดีโดยไม่กระทบกับมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพบัญชี
6. ต้องรอบรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น งานทางด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ งานควบคุมภายใน งานบริหารความเสี่ยง และ งานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่า เป็นต้น
7. ต้องมีทัศนคติด้านบวกอย่างแรงกล้า เพื่อรับการเปลี่ยนแปลง ที่อาจจะเกิดได้ตลอดเวลา

8. ต้องเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจให้กับลูกค้า สนับสนุนและยืนอยู่ เคียงข้างลูกค้าตลอดเวลา บนพื้นฐานการปฏิบัติงานภายใต้จรรยาบรรณ ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

9. ต้องเข้าใจการกระบวนการทำงานผ่านระบบคอมพิวเตอร์และ โลกดิจิทัล เพราะ งานสอบบัญชีที่พึ่งพิงคนทำงานน้อยลง แต่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

จากการกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชี การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี การมีความรู้ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สอบบัญชี

ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และบูรณาการผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงรายละเอียดของแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปกำหนดตัวแปรและกรอบแนวคิดการวิจัย โดยผู้ศึกษานำเสนอตามลำดับ ดังนี้

Lee (1995) ได้กล่าวถึง สมาคมการบัญชีอเมริกัน (The American Accounting Association: AAA) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ

สมาคมนักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) ได้กำหนดให้มีมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC 1) เรื่องการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง ในปี พ.ศ.2548 และมีการปรับปรุงเนื้อหาในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เริ่มเผยแพร่ร่างมาตรฐานฉบับนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 และประกาศเป็นมาตรฐานในปี พ.ศ. 2554 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2558 สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ออกแนวทางปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 สำหรับผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานคนเดียว และแนวทางปฏิบัติงานสำหรับสำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ และมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ โดยผู้สอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติในเรื่องการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า เพื่อให้มีความเชื่อมั่นว่าผู้สอบบัญชี และบุคลากรมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีเวลาและทรัพยากรอย่าง

เพียงพอและเหมาะสม สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องได้ตลอดจนเพื่อให้ผู้สอบบัญชีมีการประเมินความเสี่ยงก่อนการตอบรับงานทั้งที่เป็นลูกค้ารายใหม่และลูกค้ารายเดิมอันจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบ และป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อผู้สอบบัญชี ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งงาน คือ 1) ความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชีและบุคลากร 2) การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง และ 3) ความซื่อสัตย์สุจริตของลูกค้า (Goppelt, 2002)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

อัมพร เทียงตระกูล (2557) ได้กล่าวว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้องมีความรู้ ความสามารถ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะวิชาชีพ และด้านค่านิยม มีรายละเอียดดังนี้ ความสามารถ (Capability) ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยม จริยธรรม และแนวคิดทางวิชาชีพ ที่จำเป็นต่อการแสดงความสามารถทำงาน กล่าวคือ ความสามารถนั้นเป็นลักษณะของบุคคลที่ทำให้บุคคลสามารถทำหน้าที่ของตนได้ ขณะที่ความสามารถทำงานนั้น หมายถึง การแสดงการปฏิบัติงานจริง การมีความสามารถเป็นตัวบ่งชี้ว่า บุคคลหนึ่งมีความสามารถที่จะทำงานได้อย่างดีในที่ทำงาน ความสามารถนั้นรวมถึงความรู้ในระดับที่น่าพอใจ ทักษะเฉพาะด้านและทางการทำงาน ทักษะทางการปฏิบัติ ความสามารถด้านความรู้ (รวมทั้งวิจารณ์ญาณทางวิชาชีพ) และค่านิยม จริยธรรม และแนวคิดทางวิชาชีพ ความสามารถเหล่านี้บางที่อาจถูกกล่าวในเอกสารอื่นเป็นความสามารถ (Competencies, capacities, abilities) ทักษะที่สำคัญ ทักษะหลัก ทักษะและค่านิยมพื้นฐาน แนวความคิด ลักษณะนิสัยที่ทำให้แตกต่าง คุณสมบัติที่แพร่หลาย และลักษณะของบุคคล

ความสามารถทำงาน (Competence) ได้แก่ การสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานถึงระดับที่กำหนดไว้ภายใต้สภาพแวดล้อมการทำงานจริง กล่าวคือ ความสามารถทำงาน หมายถึง ความสามารถที่แสดงเพื่อทำหน้าที่หรืองานที่เกี่ยวข้องให้ถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้ ขณะที่ความสามารถ (Capability) หมายความว่า ลักษณะของบุคคลที่ทำให้มีศักยภาพที่จะปฏิบัติงาน ความสามารถทำงาน หมายถึง การแสดงการปฏิบัติงานจริง ความสามารถทำงานอาจวัดได้โดยหลายวิธี รวมถึงการปฏิบัติงานในที่ทำงาน การจำลองการปฏิบัติงานจริง การทดสอบโดยการเขียนหรือพูด และทดสอบด้วยตนเอง

ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Knowledge) หมายถึง หัวข้อต่าง ๆ ที่รวมมาเป็นหัวข้อการเรียนของวิชาบัญชี รวมทั้งสาขาวิชาทางธุรกิจต่าง ๆ ที่เมื่อมารวมกันแล้วจะเกิดองค์ความรู้ที่

จำเป็นต่อผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้ในวิชาชีพบัญชี

ความรู้ทั่วไป ประกอบด้วย ความรู้ด้านสังคม ความรู้ด้านเศรษฐกิจ ความรู้ด้านการเมือง และความรู้ด้านวัฒนธรรม

ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านการเงิน ความรู้ด้านการจัดการ ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านภาษีอากร

ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และความรู้ทางระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ความรู้ในวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชีการเงิน ความรู้ด้านบัญชีบริหาร ความรู้ด้านการสอบบัญชี และความรู้ด้านการตรวจสอบภายใน

ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) หรือความสามารถทางวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการนำความรู้ทางวิชาชีพ ค่านิยม จริยธรรม และแนวความคิดทางวิชาชีพไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ กล่าวคือ ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะจำนวนหนึ่ง รวมทั้งทักษะเฉพาะด้านและทักษะในการทำงาน ทักษะองค์กรและการบริหารธุรกิจ ทักษะเฉพาะบุคคล ทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล ทักษะความรู้ต่าง ๆ และทักษะในการพิจารณาเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะในการใช้สติปัญญา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการติดต่อสื่อสาร และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะในการใช้สติปัญญา ประกอบด้วย การมีวิจรรย์ญาณในการไตร่ตรอง ความสามารถในการเลือกใช้วิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม และความสามารถในการวิเคราะห์และเลือกข้อมูล

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย ความสามารถในการประสานงานได้เป็นอย่างดี และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย การมีศิลปะในการแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอและการพูดเขียนได้ตรงประเด็น

ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์บนระบบเน็ตเวิร์กได้ และความสามารถในการใช้อีเมลดึงข้อมูลออนไลน์ได้

คุณค่า จริยธรรม และแนวความคิดทางวิชาชีพ (Professional Values, Ethic and Attitudes) หมายถึง ความประพฤติและลักษณะนิสัยทางวิชาชีพที่บ่งบอกถึงการเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นสมาชิกของวิชาชีพ พฤติกรรมและลักษณะนิสัยเหล่านี้รวมถึงหลักปฏิบัติตน (เช่น หลักจริยธรรม) ที่โดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวโยงไปถึงและจำเป็นต่อการชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่แตกต่างของพฤติกรรมเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ กล่าวคือ คุณค่า จริยธรรม และแนวความคิดทางวิชาชีพนั้น รวมถึงความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานพร้อมใจและรับผิดชอบ ผลการกระทำหน้าที่โดยสุจริตและประพฤติตนตามจรรยาบรรณ แสดงความคิด ความรู้สึกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความคิดและคำพูดของตน มีวินัยในการทำงาน เช่น ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความเป็นอิสระในการทำงาน และมีการปฏิบัติที่คำนึงถึงมารยาททางบัญชี ได้แก่

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ และรักษาความลับ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การรักษาระเบียบวินัย การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และความสามัคคี

ความรับผิดชอบต่อสังคมและรักษาความลับ ประกอบด้วย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความกตัญญู มีความเสียสละ มีความอดุสาหะ และรักษาความลับขององค์กร

Carcello, Hermanson and Mc Grath (1992) ได้ศึกษาคุณลักษณะของคุณภาพของงานสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Audit Quality Attribute) ในการรับรู้ของผู้สอบบัญชีเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ มุมมองของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชี ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่ทำให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพ 6 อันดับ ซึ่งได้แก่

1. สมาชิกในทีมงานตรวจสอบมีความรู้ในเรื่องการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นอย่างดี
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชี
3. สมาชิกในทีมงานตรวจสอบมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ
4. ผู้สอบบัญชีมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ
5. การติดต่อสื่อสารระหว่างทีมงานตรวจสอบและผู้บริหารของบริษัทผู้รับการตรวจสอบบ่อยครั้ง

6. ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ

แนวความคิดจากสภาวิชาการบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accounting Commission: IFAC1) ที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับนักวิชาชีพบัญชี (International Accounting Education Standard for Professional Accountants : IES) โดยเฉพาะ IES 3 กำหนดว่านักวิชาชีพบัญชี (Professional Accountant) จำเป็นต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) (Mameche, OMRI, & Hassine, 2020)

สำหรับในบริบทของประเทศไทยวิชาชีพบัญชีถูกกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประกอบด้วยวิชาชีพทั้งหมด 7 ด้านได้แก่วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาวิชาชีพการบัญชีโดยจะศึกษาผู้สอบบัญชีเท่านั้น อันประกอบด้วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชี (Professional Skills of Accounting Professions) ในประเทศไทยการพัฒนาวิชาชีพบัญชีโดยหน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่กำหนดโดย IFAC ทั้งทางด้านมาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล และทางด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชีที่กำหนดไว้ใน International Accounting Education Standard : IES โดยมีการกำหนดทักษะความเป็นมืออาชีพ (Professional Skills) ของนักวิชาชีพบัญชีไว้ใน IES 3 ซึ่งได้กำหนดคำนิยามของทักษะความเป็นมืออาชีพประกอบด้วย 2 สิ่งได้แก่ ชีตความสามารถ (Capability) และ สมรรถนะในการทำงาน (Competence) และอธิบายว่าชีตความสามารถ (Capability) เป็นลักษณะของบุคคล เป็นผลลัพธ์จากการเรียนรู้ และแบ่งความสามารถออกเป็นความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมจริยธรรมตลอดจนแนวความคิดทางวิชาชีพที่จำเป็นเพื่อใช้ในการแสดงสมรรถนะในการทำงาน (Competence) ดังนี้ ความสามารถทำงานคือความสามารถที่จะทำหน้าที่การทำงานได้ถึงระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของการทำงานจริง เมื่อคุณคนนำชีตความสามารถ (Capability) มาใช้ในการทำงานให้ถึงระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ก็ถือว่าบุคคลนั้นมีสมรรถนะในการทำงาน (Competence) และกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นมีทักษะความเป็นมืออาชีพ IES 3 ยังได้กำหนดทักษะความเป็นมืออาชีพไว้ 5 กลุ่มได้แก่ 1. ทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด (Intellectual skills) ประกอบด้วย ความสามารถจัดระบบ เข้าใจสารสนเทศ แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การคิดอย่างมีเหตุผลและเชิงวิเคราะห์ สามารถระบุและแก้ไขปัญหาได้ 2. ทักษะด้านเทคนิคและปฏิบัติหน้าที่ (Technical and functional skills) ประกอบด้วย ศาสตร์การคำนวณ มีความสามารถในเทคโนโลยีระดับสูง การจำลองการตัดสินใจ การปฏิบัติงานตามกฎหมายและข้อบังคับอื่นที่ระบุไว้ 3. ทักษะด้านบุคคล (Personal skills) ประกอบด้วยพฤติกรรม

ของนักบัญชีมืออาชีพ การเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดระบบการปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลา การนำคุณค่าเป็นมืออาชีพ จริยธรรม และทัศนคติในการตัดสินใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน 4. ทักษะด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร (Interpersonal and communication skills) ประกอบด้วยทำงานร่วมกับผู้อื่นในขบวนการรับและให้คำปรึกษา มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลาย การนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ รับฟังและเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5. ทักษะด้านองค์กรและของผู้บริหาร จัดการธุรกิจ (Organizational and business management skills) ประกอบด้วย การวางแผนกลยุทธ์ การบริหาร การตัดสินใจ การจูงใจและพัฒนาบุคลากร ความเป็นผู้นำ ความสามารถที่จะใช้ดุลพินิจในเชิงวิชาชีพ (สงกรานต์ ไกยวงศ์, 2563)

Abbott, Danby, et al., (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่องตัวชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีขั้นต้นใน สหรัฐอเมริกา โดยมุ่งตรวจสอบประสิทธิภาพการสอบบัญชีผ่านตัวชี้วัดคุณภาพตามกรอบ AQ (PCAOB) โดยแสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบบัญชี ที่มีทักษะความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี รวมถึงการให้คำปรึกษาด้านบัญชีจะให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพการสอบบัญชีที่วัดผลได้ชัดเจนและเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมแก่ผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งรายงานทางการเงินต้องมีลักษณะ ถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงทันต่อเวลาในการใช้งบการเงิน และยังพบอีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และความชำนาญจะมีชั่วโมงการอบรมด้านวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องและมีการจัดสรรเวลาในการสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิชาการที่สนับสนุนแนวคิดของ Abbott, Brown, and Higgs (2016) ที่เห็นสอดคล้องว่า ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชานั้นควรพิจารณาถึง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน และความทันเวลาของรายงานทางการเงินเป็นสำคัญ (Bowler, 2016) ส่วนประเด็น มาตรฐานการสอบบัญชี (Auditing Standards) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการสอบบัญชี Ohiokha and Akhalumeh (2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไนจีเรีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีในประเด็นของ การวางแผนและการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีรวมถึงจรรยาบรรณด้านการสอบบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเด็นเรื่องความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินของหน่วยงานในประเทศไนจีเรีย ซึ่งผลการวิจัยเปิดเผยว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่มีสภาวิชาชีพรับรองไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชี ด้านการวางแผนการสอบบัญชี รวมถึงด้านการประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชียังส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของ ความ

นำเชื่อถือของรายงานทางการเงินและเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้รายงานทางการเงินและยังพบอีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีอีกด้วย จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี Cahan and Sun (2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ในด้านของการวางระบบบัญชีและการให้คำปรึกษาด้านบัญชี ที่ส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์และมาตรฐานของรายงานทางการเงินในประเทศจีน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านการวางระบบบัญชี จะมีผลการปฏิบัติงานและขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงมีการรวบรวมหลักฐานในการสอบบัญชีอย่างเป็นระบบ และยังสามารถช่วยในเรื่องของการลดความเสี่ยงทางการเงิน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านการให้คำปรึกษาด้านบัญชียังสามารถประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานและให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการหรือเจ้าของบริษัทและบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเงื่อนไขด้านเวลาและขอบเขตซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Berberich (2005) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอบทานบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาธุรกิจให้มีความยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการในการวางระบบบัญชี การปฏิบัติงานสอบบัญชี และการให้คำปรึกษาด้านบัญชี ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาองค์กรในด้านต่างๆ รวมไปถึงประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์เหล่านั้นในประเทศแคนาดา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีในด้านของการปฏิบัติงานสอบบัญชี ช่วยเพิ่มทักษะในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสามารถแก้ไขปัญหาหรือประเด็นสำคัญในด้านการวางระบบบัญชี ของบริษัทได้เป็นอย่างดี และจะส่งผลเป็นไปตามมาตรฐานในการสอบบัญชีรวมถึงช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงานทางการเงินได้ และยังพบเพิ่มเติมอีกว่าผู้สอบบัญชีที่เข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานต่างๆ จะสามารถแสดงความคิดเห็นที่ช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินให้แก่บริษัทอีกด้วย ในขณะที่เดียวกัน Vrentzou (2011) ได้กล่าวถึง การปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่นำเสนอในรูปแบบรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ประกอบไปด้วย ความรู้ความเข้าใจ ความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูลต้นทุนในการเตรียมข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินในรูปแบบการนำเสนองบการเงินนั้นส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในด้านของความเป็นมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญและนอกจากนี้ยังพบอีกว่าการปรับปรุงมาตรฐานการ

รายงานทางการเงินยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีในด้านของความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินอีกด้วย ส่วนด้านความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชี (Auditors Work Success) Holt, Burke-Smalley, and Jones (2017) ได้อธิบายว่าการวัดผลความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชียัง มีความผันแปรไปตามประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเอง เช่น ถ้าการสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก็จะส่งผลไปยังความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีในด้านการบรรลุจุดมุ่งหมาย และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

จากการกล่าวต้น สรุปได้ว่า งานวิจัยนี้ได้ศึกษาความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต ได้แก่ ด้านความรู้ด้านบัญชี ด้านความรู้ด้านสอบบัญชี ด้านความรู้ด้านภาษีอากร ด้านความรับผิดชอบต่อนักที่ และด้านการมีคุณธรรม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี

1. ลักษณะของคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี

ณัฐธิดา จินมอญ (2559) ได้กล่าวว่า ลักษณะของคุณภาพการสอบบัญชี คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) สามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี โดยประยุกต์แนวคิดจากหลักเกณฑ์และข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบบัญชี รหัส 2420 (มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์, 2550:31-32) ประกอบด้วย

1. ด้านความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึงไม่เกิดข้อผิดพลาด บิดเบือนและเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้อง ข้อความทุกประโยค ตัวเลข ผู้ตรวจสอบได้รวบรวมประเมินและสรุปนำเสนออย่างระมัดระวังและแม่นยำแล้ว

2. ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness) หมายถึง การสื่อสารที่ถูกต้องตามควร (Fair) ไม่ลำเอียงทั้งจากทัศนคติและผลการประเมินที่เป็นกลาง โดยพิจารณาจากความจริงและสถานการณ์รอบด้านแล้ว ทั้งนี้การสังเกตการณ์ การสรุปและการเสนอแนะของผู้ตรวจสอบต้องได้มาจากการกระทำที่ปราศจากอคติ ลำเอียงไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น

3. ด้านความชัดเจน (Clearness) หมายถึง ความสามารถในการสื่อความให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจ แสดงลำดับความเป็นเหตุเป็นผล ความชัดเจนอาจเกิดขึ้น โดยหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็น หากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เทคนิคต้องมีคำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่ใช้

4. ด้านความกะทัดรัด (Conciseness) หมายถึง การสื่อสารตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม การตัดทอนข้อความฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป โดยผู้ตรวจสอบยังคงต้องรักษาความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ ตลอดจนความถูกต้องของการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้เวลาให้น้อย

5. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creation) หมายถึง การสื่อสารที่ช่วยและจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานและองค์กรมีการปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็น โดยเนื้อหาควรเป็นประโยชน์ให้บรรยากาศเชิงบวก และมีความหมายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

6. ด้านความสมบูรณ์ (Completion) หมายถึง การเสนอรายงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ หมายถึงการไม่ขาดสารสนเทศที่สำคัญต่อผู้อ่านที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งควรประกอบด้วยสารสนเทศและข้อสังเกตที่สนับสนุนข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เพียงพอ

7. ด้านความทันกาล (Timeliness) หมายถึง การเสนอรายงานต้องกระทำภายในเวลาที่ดี ให้ผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสแก้ไข การเสนอผลการตรวจไม่ควรล่าช้าและควรทำในระดับ “ด่วน” เพื่อช่วยให้การแก้ไขมีประสิทธิภาพ

รัชนี บินยาเซ็น และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ (2560) ได้กล่าวว่า คุณภาพการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชี หมายถึง ความสำเร็จจากความสามารถในการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ได้รับมอบหมายตามระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ มีความถูกต้อง เรียบร้อยและสมบูรณ์ ครบถ้วน เชื่อถือได้และตอบสนอง คุณภาพการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีได้ตรงประเด็น ประกอบด้วย

1) คุณภาพของงาน หมายถึง สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จคล่องตามระยะเวลา ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานวิชาชีพและหลักการที่รับรองโดยทั่วไป ทันเวลา

2) ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียร ละเอียด รอบคอบ ตรงต่อเวลา ไม่หลีกเลี่ยงหน้าที่ มีความพึงพอใจที่จะเพิ่มคุณภาพและปริมาณของงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป มีความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานตามบทบาทของแต่ละกลุ่มงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน การมีประสิทธิภาพในการทำงานครบถ้วน ต้นทุนน้อย ใช้เวลาน้อย การปฏิบัติงานโดย ไม่มีข้อขัดแย้ง

4) ด้านความพึงพอใจและความไว้วางใจหรือเชื่อถือได้ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ได้ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่กำหนดอย่างครบถ้วน นำมาซึ่งความพึงพอใจและความเชื่อมั่นหรือไว้วางใจต่อผลของคุณภาพการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีที่ตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ครบถ้วน

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2563) ได้กล่าวว่า การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจึงเป็นข้อมูลด้านแนวทางปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC 1) สำหรับผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานคนเดียว ซึ่งมีลูกค้าส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ประกอบกับมีจำนวนทรัพยากรและบุคลากรทางวิชาชีพจำกัด โดยมีแนวทางในการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังนี้คือ

1. ในการตอบรับงานลูกค้ารายใหม่ และลูกค้ารายเดิม ผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่สำคัญคือ 1) ประเมินความเสี่ยงก่อนตอบรับงานลูกค้ารายใหม่ 2) จัดทำหนังสือเสนอค่าสอบบัญชีต่อลูกค้า 3) ส่งจดหมายสอบถามเหตุผลมารยาทของวิชาชีพบัญชีกับผู้สอบบัญชีรายเดิม (เฉพาะการตอบรับลูกค้ารายใหม่) 4) จัดทำหนังสือตอบรับงานโดยมีเนื้อหาครอบคลุมการพิจารณาถึงความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและบุคลากร การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีและพิจารณาถึงความซื่อสัตย์ของลูกค้า

2. หากผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความจำเป็นต้องยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ถอนตัวจากการรับงานลูกค้าอันเนื่องมาจากเหตุผลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและบุคลากรหรือการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี หรือ ความซื่อสัตย์ของลูกค้าก็ตาม ผู้สอบบัญชีต้องกำหนดขั้นตอนการยุติซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างเหมาะสม โดย

2.1 บันทึกเหตุการณ์และข้อสรุปที่สำคัญที่นำไปสู่การยุติซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า รวมถึงเอกสารการปรึกษาหารือกับที่ปรึกษาทางกฎหมาย (ถ้ามี)

2.2 จัดการประชุมกับผู้บริหารของลูกค้าและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการเพื่อหารือถึงข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่นำไปสู่การถอนตัว

2.3 พิจารณาถึงผลกระทบจากการยุติซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า ที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดทางวิชาชีพ ข้อบังคับ และข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ตรวจสอบรายการยอดคงค้างที่ต้องเรียกเก็บจากลูกค้า เมื่อมีการยุติซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้ารายนั้น และดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมทางวิชาชีพให้ครบถ้วน

2.5 ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลรายชื่อลูกค้าที่ยุติความสัมพันธ์จากรายการลูกค้าปกติ

2.6 ดำเนินการตอบกลับหนังสือสอบถามเหตุผลทางวิชาชีพจากผู้สอบบัญชีรายใหม่ของลูกค้า(ถ้ามี)

2.7 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรบันทึกขั้นตอนดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐานพร้อมกับส่งหนังสือแจ้งให้ลูกค้าทราบเหตุผลขอยุติความสัมพันธ์

Wooten (2003) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่า พบว่า ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีผู้เป็นส่วน (Partner) และผู้จัดการ (Manager) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งการปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ สมาชิกในทีมงานตรวจสอบที่ปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ (มีความรู้ความสามารถ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ)มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างถูกต้องและไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินที่ได้ทำการตรวจสอบอย่างสมบูรณ์

จากการกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หมายถึง ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความรัดกุม ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

2. ความสำคัญของคุณภาพของการตรวจสอบและรับรองบัญชี

ณัฐธิดา จินมอญ (2559) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของคุณภาพการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีหรือลูกค้าที่ใช้บริการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่างมุ่งหวังที่จะเห็นการสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของลูกค้าหรือการแสดงความคิดเห็นในรายงานการ

ตรวจสอบของผู้สอบบัญชี การมุ่งหวังดังกล่าวจึงเป็นการมุ่งหวังในผลลัพธ์ในการสอบบัญชีและการรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีอย่างมืออาชีพ การสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบ วัตถุประสงค์เป้าหมาย หรือนโยบายในการตรวจสอบบัญชีที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายถึง การมีคุณภาพการสอบบัญชี ซึ่งการมีคุณภาพการสอบบัญชีนั้นจะสามารถส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า และสามารถปรับความสามารถในการทำกำไรของกิจการได้ พร้อมทั้งตอบสนองและอธิบายเกี่ยวกับรายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบได้อย่างมืออาชีพซึ่งเป็นการช่วยให้การบริการเกี่ยวกับการตรวจสอบมีชื่อเสียงในทางที่ดีขึ้นซึ่งเหล่านี้แสดงถึงการปฏิบัติงานสอบ บัญชีได้เกินมาตรฐานที่ลูกค้าหรือผู้ใช้รายงานการตรวจสอบคาดหวังไว้ ซึ่งจะปรากฏเด่นชัดจากการปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีคุณภาพ (Chaveerug, 2011:39) ในขณะเดียวกัน Kilgore, Radich and Harrison (2011 : 253-265) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชีเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่ลูกค้าหรือผู้ใช้รายงานการตรวจสอบจะรับรู้ถึงการบริการการสอบบัญชีที่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และยุติธรรม ซึ่งคุณลักษณะการสอบบัญชีที่มีคุณภาพดังกล่าวจะได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ตามกฎข้อบังคับทางการสอบบัญชีอย่างมืออาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดภาพลักษณ์ เกี่ยวกับการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี พร้อมทั้งแสดงถึงประสิทธิผล ความสมบูรณ์ และความซื่อสัตย์ในกระบวนการสอบบัญชีรวมถึงทำให้กระบวนการติดตามและส่งเสริมดูแลกิจการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิผลผ่านการตรวจสอบที่มีคุณภาพ

2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy)

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม Bloom's Taxonomy กล่าวถึงการจำแนกการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยในแต่ละด้านจะมีการจำแนกระดับ ความสามารถจากต่ำสุดไปถึงสูงสุด เช่น ด้านพุทธิพิสัย เริ่มจากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน นอกจากนี้ยังนำเสนอระดับความสามารถที่มีการปรับปรุงใหม่ ตามแนวคิดของ Anderson and Krathwohl (2001) เป็น การจำ (Remembering) การเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analysing) การประเมินผล (Evaluating) และการสร้างสรรค์ (Creating) ด้านจิตพิสัย จำแนกเป็นการรับรู้, การตอบสนอง, การ สร้างค่านิยม, การจัดระบบ และการสร้างคุณลักษณะจากค่านิยม ด้านทักษะพิสัย จำแนกเป็น ทักษะการเคลื่อนไหวของร่างกาย, ทักษะการเคลื่อนไหวอวัยวะสองส่วนหรือมากกว่าพร้อมๆกัน, ทักษะการ สื่อสารโดยใช้ท่าทาง และทักษะการแสดงพฤติกรรมทางการพูด (<http://pompen-pen.blogspot.com/2010/11/blog-post.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2555)

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning) คือ กระบวนการของประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ไม่ได้มาจากภาวะชั่วคราว วุฒิภาวะ หรือสัญชาตญาณ (Klein 1991:2) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝนเมื่อได้รับการเสริมแรง มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติที่เรียกว่า ปฏิกริยาสะท้อน (Kimble and Garmezy) การเรียนรู้ของผู้บริโภค (Consumer learning) หมายถึง กระบวนการซึ่งแต่ละบุคคลได้รับความรู้ (knowledge) และ ประสบการณ์ (Experience) โดยการซื้อและการบริโภค ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในอนาคต (Schiffmand and Kanuk 1994 : 201 อ้างถึงใน เสรี วงษ์มณฑา 2542 :95)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) ได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ 1. ความรู้ที่เกิดจากความจำ(knowledge) ซึ่งเป็นระดับล่างสุด 2. ความเข้าใจ (Comprehend) 3. การประยุกต์ (Application) 4. การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้ 5. การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบ ใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่ 6. การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้ และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิดประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

การจำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิด เรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่างๆ และระลึกเรื่องราวต่างๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวโดยการแปลความหลัก ตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้

1.3 การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่างๆของเรื่องที่รู้มา นำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันโดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสินกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปการประเมินเกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์คือ มาตรฐานในการวัดที่กำหนดไว้

2. จิตพิสัย (Affective Domain) (พฤติกรรมด้านจิตใจ)

ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดแทรกสิ่งที่ดึงดูดอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้จะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ 5 ระดับ ได้แก่

1. การรับรู้
2. การตอบสนอง
3. การเกิดค่านิยม
4. การจัดระบบ
5. บุคลิกภาพ

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท)

พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะประกอบด้วย 5 ชั้น ดังนี้

1. การรับรู้
2. กระทำตามแบบ
3. การหาความถูกต้อง
4. การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากตัดสินใจ
5. การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ

จากทฤษฎีดังกล่าวคือผู้เรียนทุกคนนั้นต้องมีพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกคน แต่อาจจะไม่เท่ากัน เพราะคนเรามีการเรียนรู้ที่ต่างกัน บางคนพบเจอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นก็จะมีความรู้ความเข้าใจที่ต่างจากคนอื่น แต่ถ้าผู้เรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้คล้ายๆกันมีความรู้ ความเข้าใจ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คล้ายๆ กัน ผลการเรียนรู้ของคนกลุ่มนี้ก็จะคล้ายกันด้วย

การที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้นตลอดเวลา ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เราจะเรียนรู้ เมื่อมีความเข้าใจแล้วต้องวิเคราะห์ให้ได้ก่อนจากนั้นถึงจะประเมินค่า จากทฤษฎีดังกล่าวกล่าวว่ามันจะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ทุกสิ่งนี้ต้องดำเนินไปอย่างพร้อมๆกัน ถึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (<http://www.13nr.org/post/478812> ค้นเมื่อ 18 ม.ค. 57)

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ปิยพงศ์ ประไพศรี (2563) ได้ศึกษาจรรยาบรรณในวิชาชีพที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมสรรพากร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามวิธี Taro Yamane และใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 400 คน สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36 – 45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในงานสอบบัญชี 4 - 6 ปี สำหรับจรรยาบรรณที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ และด้านจรรยาบรรณทั่วไป ยกเว้นปัจจัยด้านจรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากรผลที่ได้จากการวิจัยผู้สอบบัญชีภาษีอากรควรให้ความสำคัญกับทักษะและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ โดยเฉพาะทักษะในด้านการสอบบัญชี และจรรยาบรรณในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยสูงที่สุด และเพื่อให้การจัดทำรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีมีคุณภาพ เป็นสารสนเทศที่ที่น่าเชื่อถือ รวมถึงสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับงานสอบบัญชีภาษีอากรในอนาคตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2562) ได้ศึกษาความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามผล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (Thai Standard on Quality Control: TSQC1) ด้านการติดตามผล เพื่อประเมินว่านโยบายและวิธีปฏิบัติการควบคุมคุณภาพที่มีการออกแบบไว้อย่างเพียงพอเหมาะสม และมีการปฏิบัติตามอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษา คือ ความสามารถผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตาม TSQC1 ด้านการติดตามผล ที่ระบุไว้ในมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ (TSQC 1) เรื่องการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวแปรตาม ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชี

ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ การศึกษา จำนวนลูกค้า และ จำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เป็นตัวแปรอิสระ และเป็นตัวกำหนดความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการติดตามผลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 864 ราย ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 260 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.73 ผลจากการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน ความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการติดตามผลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน โดยพบว่า ข้อกำหนดด้านการติดตามผล ขึ้นอยู่กับ อายุ ประสบการณ์ปฏิบัติงานสอบบัญชี จำนวนลูกค้า และจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชี

กมล วาณิชถาวร และพิเชษฐ์ โสภางษ์ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นและความตรงเชิงเนื้อหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ การตรวจสอบความสัมพันธ์ด้วยการหาค่าความแปรปรวน (Tolerance และค่าVIF) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 35,001-45,000 บาท และประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีระยะเวลาในการเป็นผู้สอบบัญชี ขนาดของบริษัทตรวจสอบบัญชี และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

นวพร ชูเปี้ยเต็ง และจันทร์ลอย เลขทิพย์ (2561) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย (ในมุมมองของผู้รับการตรวจสอบ) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความสามารถที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย จากมุมมองของผู้รับการตรวจสอบ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ เจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายบัญชี พนักงานบัญชี ซึ่งปฏิบัติงานในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ยื่นตรวจสอบและรับรองบัญชีต่อกรมสรรพากร ประจำปี 2560 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ที่

ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ การทดสอบผลกระทบบพบว่า 1) ความรู้ความสามารถในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินมีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีอาชีพการในประเทศไทย ด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง เที่ยงธรรม ชัดเจน และทันกาล 2) ความรู้ความสามารถในเรื่องการตรวจสอบและรับรองบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีอาชีพการในประเทศไทย ด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง ชัดเจน รัดกุม สร้างสรรค์ ครบถ้วน และทันกาล 3) ความรู้ความสามารถในเรื่องการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีอาชีพการในประเทศไทย ด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง และครบถ้วน 4) ความรู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีอาชีพการในประเทศไทย ด้านการสื่อสารที่เที่ยงธรรม ชัดเจน รัดกุม และสร้างสรรค์

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2560) ได้ศึกษาความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาคือ ความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ที่ระบุไว้ในมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ (TSQC1) เรื่องการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวแปรตาม ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีเป็นตัวแปรอิสระ และเป็นตัวกำหนดความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 846 ราย ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 260 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.73 ผลจากการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน โดยพบว่า ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ขึ้นอยู่กับอายุ ประสบการณ์ปฏิบัติงานสอบบัญชี ระดับการศึกษา จำนวนลูกค้ำ และ จำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชี

ณัฐธิดา จินมอญ, วัฒนา ยืนยง, ปานฉัตร อาการักษ์ (2559) ได้ศึกษาความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลของการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด เทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร ทักษะการจัดการองค์กร ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานคร จำนวน 233 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็น

เครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณในการวิจัยผลการวิจัย พบว่า ความเป็นมืออาชีพ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ส่วน ด้านทักษะการจัดการองค์กรไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชี และสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์บริการงานสอบบัญชีให้มีคุณภาพสูงมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและสามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับคุณสมบัติอันดีและ พึงประสงค์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อไป

หนึ่งฤทัย เขียวหวาน (2557) ได้ศึกษาผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และ ความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัด นนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มประชากร คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 414 ราย เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างคำนวณหาได้จากสูตร Yamane โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาข้อมูล พบว่า 1. ผู้สอบบัญชีที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มากที่สุด และผู้สอบบัญชีที่ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี 2. ความเป็นมืออาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีแตกต่างกันมีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน และ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรมที่แตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน ดังนั้นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้านความรู้ความสามารถที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพการสอบบัญชี เพื่อนำไปสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชี และควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อให้งานตรวจสอบมีประสิทธิภาพ และสามารถสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของงบการเงิน

งานวิจัยต่างประเทศ

Defond และ Zhang (2014) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นั้นเป็นเรื่องของการตรวจสอบคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยอ้างอิงจาก กฎระเบียบที่สำคัญเพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักลงทุนและผู้ถือหุ้น โดยที่ผู้ที่มีส่วนได้เสียเหล่านั้นจะสามารถจัดสรรทรัพยากรในการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรายงานทางการเงินต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และประสิทธิภาพการสอบบัญชื่อนั้นจะวัดจากความถูกต้องของรายงานทางการเงิน และความน่าเชื่อถือที่มีต่อสาธารณชน จนนำไปสู่การตัดสินใจลงทุนโดยพิจารณาจากงบการเงินที่มีประสิทธิภาพ

Bozkurt, et al., (2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ในด้านของการวางระบบบัญชีและการให้คำปรึกษาด้านบัญชี ที่ส่งผลต่อความสมบูรณ์และมาตรฐานของรายงานทางการเงินในประเทศจีน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านการวางระบบบัญชี จะมีผลการปฏิบัติงานและขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงมีการรวบรวมหลักฐานในการสอบบัญชีอย่างเป็นระบบ และยังสามารถช่วยในเรื่องของการลดความเสี่ยงทางการเงิน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านการให้คำปรึกษาด้านบัญชียังสามารถประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานและให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการหรือเจ้าของบริษัทและบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเงื่อนไขด้านเวลาและขอบเขตซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

Berhanu (2016) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ส่งผลต่อการบันทึกข้อมูลทางบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่นำเสนอในรูปแบบรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ประกอบไปด้วย ความรู้ความเข้าใจ ความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูลต้นทุนในการเตรียมข้อมูลส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินในรูปแบบการนำเสนองบการเงินนั้นส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในด้านของความเป็นมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญและนอกจากนี้ยังพบอีกว่าการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีในด้านของความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน

Anderson (2012) ได้ศึกษาในเรื่องคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้เครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพความสำเร็จของผู้สอบบัญชีจากแนวคิด Balance Scorecard ของ Kaplan และ Norton (2004) เป็นแนวทาง โดยมีประสิทธิภาพของรายงานทางการเงินที่ได้จากหน่วยงานชั้นนำต่างๆ เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปกติแล้วจะวัดความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้านเวลาในการสอบบัญชี ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี และด้านปริมาณงานสอบบัญชี ที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น Balance Scorecard จึงเป็นแนวคิดที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ความสำเร็จทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับนักวิชาการหลายท่าน ที่อธิบายว่าการวัดผลความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีนี้นั้น มีความผันแปรไปตามประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเอง เช่น ถ้าการสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชี มีความสามารถในเรื่องกฎหมายภาษีอากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก็จะส่งผลไปยังความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีในด้านของการบรรลุจุดมุ่งหมาย และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Breen, et al., 2018)

ตารางที่ 1 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด 12 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยในประเทศไทย 8 เรื่อง และต่างประเทศจำนวน 4 เรื่อง

ลำดับ ที่	ชื่อผู้วิจัย	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต					คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต					
		ความรู้ด้านบัญชี	ความรู้ด้านสอบบัญชี	ความรู้ด้านภาษีอากร	ความรู้รับผิดชอบหน้าที่	การมีคุณธรรม	ด้านความถูกต้อง	ด้านความชัดเจน	ด้านความกะทัดรัด	ด้านความคิดสร้างสรรค์	ด้านความสมบูรณ์	ด้านความทันเวลา
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	กมล วานิชถาวร 2562	✓	✓	✓			✓		✓			
2	ณัฐริตา จินตามอญ, วัฒนา ยืนยง, ปานฉัตร อาการักษ์ 2559	✓	✓		✓				✓	✓	✓	
3	นวพร ชูเปียแต่ง 2561			✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
4	บรรดาศักดิ์ ชูสาย 2562		✓	✓	✓		✓			✓	✓	

ตารางที่ 1 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด 12 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยในประเทศไทย 8 เรื่อง และต่างประเทศจำนวน 4 เรื่อง

ลำดับ ที่	ชื่อผู้วิจัย	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต					คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต					
		ความรู้ด้านบัญชี	ความรู้ด้านสอบบัญชี	ความรู้ด้านภาษีอากร	ความรู้รับผิดชอบหน้าที่	การมีคุณธรรม	ด้านความถูกต้อง	ด้านความชัดเจน	ด้านความกะทัดรัด	ด้านความคิดสร้างสรรค์	ด้านความสมบูรณ์	ด้านความทันต่อเวลา
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
5	ปิยพงศ์ ประไพศรี 2563	✓	✓	✓	✓	✓						
6	เพ็ญธิดา พงษ์ธานี 2562	✓	✓	✓					✓			
7	รัชณี บินยาเซ็น 2561	✓	✓		✓	✓						
8	หนึ่งฤทัย เขียวหวาน 2557		✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓

ตารางที่ 1 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด 12 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยในประเทศไทย 8 เรื่อง และต่างประเทศจำนวน 4 เรื่อง

ลำดับ ที่	ชื่อผู้วิจัย	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต					คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต					
		ความรู้ด้านบัญชี	ความรู้ด้านสอบบัญชี	ความรู้ด้านภาษีอากร	ความรู้รับผิดชอบหน้าที่	การมีคุณธรรม	ด้านความถูกต้อง	ด้านความชัดเจน	ด้านความกะทัดรัด	ด้านความคิดสร้างสรรค์	ด้านความสมบูรณ์	ด้านความทันต่อเวลา
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
9	Anderson 2012		✓	✓	✓		✓				✓	✓
10	Berhanu 2016	✓	✓	✓		✓	✓				✓	✓
11	Bozkurt, etel., 2020	✓	✓	✓				✓				✓
12	Defond and Zhang 2014		✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร มีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
- 3.4 เครื่องมือการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ปัจจัยความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีคุณธรรม และคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ร้อยละ และสถิติอนุमानในการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย และเทคนิคในการเลือกกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีที่เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อกับสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, Certified Public Accountant Contact List ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563) มีจำนวน 33,471 คน

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ได้ 5% และสามารถนำมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย คำนวณได้ดังนี้

สูตร	n	=	$\frac{N}{1+Ne^2}$
โดยที่	n	แทน	จำนวนหรือขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	e	แทน	ค่าที่น่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน (0.05)
	N	แทน	จำนวนหรือขนาดประชากร
ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ			
	n	=	$\frac{33,471}{1+33,471(0.05^2)}$
	n	=	$\frac{33,471}{1+83.68}$
	n	=	395

ผู้วิจัยคำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ 395 คน

3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านบัญชี 2) ความรู้ด้านสอบบัญชี 3) ความรู้ด้านภาษีอากร 4) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และ 5) การมีคุณธรรม

2. คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความชัดเจน 3) ด้านความกะทัดรัด 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านความทันต่อเวลา

3. จัดทำแบบสอบถาม และทำการแจกแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลในแบบสอบถามมาบันทึกในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ย หาค่าความสัมพันธ์ของเพียร์สัน ทำการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และสรุปผลการวิจัย

3.4 เครื่องมือการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือในการศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ สร้างเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีคุณธรรม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด	5
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก	4
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง	3
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย	2
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด	5
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก	4
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง	3
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย	2
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอนแนะ เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ความสามารถทางวิชาชีพ และคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ ตลอดจนวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความถูกต้องเหมาะสมทางด้านภาษา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงหรือแก้ไขถ้อยคำ และเรียงลำดับเรื่องของแบบสอบถามให้เหมาะสม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) กับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำผลของการทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item-Total Correlation) โดยการหาค่าสัมพันธระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

6. นำผลของการทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(alpha coefficient) ของ Cronbach

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม พร้อมกับตรวจสอบเอกสาร ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถาม และรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 395 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 395 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล เมื่อได้แบบสอบถามที่ทำการตอบเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

1.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

1.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัส ตามที่ได้กำหนดไว้

1.3 การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลในแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 การแปลค่าคะแนนความคิดเห็นตามลักษณะของคำถามใน ส่วนที่ 2 จะมีการวัดระดับ คือลักษณะมีคำถามให้เลือกตอบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้ (Best & Kahn, 2016)

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด	5
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก	4
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง	3
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย	2
มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

ผลคะแนนที่ได้ จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

การแปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย
ปัจจัยที่มีผลมากที่สุด	4.50 – 5.00
ปัจจัยที่มีผลมาก	3.50 – 4.49
ปัจจัยที่มีผลปานกลาง	2.50 – 3.49
ปัจจัยที่มีผลน้อย	1.50 – 2.49
ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด	1.00 – 1.49

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับข้อมูลที่ประมวลผลที่รวบรวมได้นำมา วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

2.1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์สัมพัทธ์พหุคูณการทดสอบค่าความทนทาน(Tolerance) ควรมีค่าเท่ากับ 0.1 และค่าVIF(Variance inflation factors) ต้องมีค่าที่วัดได้ต้องไม่เกิน5 หรือน้อยกว่า 10 (J.F. Hair, Jr., Black, Babin, & Anderson, 2014) และการตรวจสอบเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment Correlation Coefficient) โดยการพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่น้อยกว่า 0.90($r < 0.90$) หากพบว่าค่าใดมีค่าเกินกว่า 0.90 แสดงว่าคู่ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป อาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

2.2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี (2544)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย เรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F แทน สถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (F-Distribution)

Sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์

R 2 แทน ค่าสัมประสิทธิ์ การตัดสินใจ

* แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	109	27.6
หญิง	286	72.4
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 72.40

ตารางที่ 3 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	62	15.7
30 - 40 ปี	92	23.3
40 -50 ปี	177	44.8
มากกว่า 50 ปี	64	16.2
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 40 -50 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมา มีอายุ 30 - 40 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 น้อยที่สุด มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.70

ตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	256	64.8
ปริญญาโท	118	29.9
สูงกว่าปริญญาโท	21	5.3
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.80 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 น้อยที่สุดจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30

ตารางที่ 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์		
น้อยกว่า 3 ปี	56	14.2
3 - 5 ปี	60	15.2
5 - 10 ปี	207	52.4
มากกว่า 10 ปี	72	18.2
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมา มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 น้อยที่สุดมีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20

ตารางที่ 6 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี		
1 - 12 ชั่วโมง	53	13.4
13 - 20 ชั่วโมง	185	46.8
21 - 40 ชั่วโมง	139	35.2
มากกว่า 40 ชั่วโมง	18	4.6
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี 13-20 ชั่วโมง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 รองลงมา 21-40 ชั่วโมง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 น้อยที่สุดมากกว่า 40 ชั่วโมง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ตารางที่ 7 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านบัญชี

ข้อ	ความรู้ด้านบัญชี	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การมีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับและความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี	3.81	1.028	มาก	5
2	การมีการติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	1.081	มาก	4
3	เมื่อมีปัญหาในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ท่านจะทำการวิเคราะห์มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวอย่างเป็นระบบ	4.03	1.067	มาก	3
4	การยอมรับและเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการรายงานทางการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.09	1.094	มาก	2
5	การมีความรู้ และความเข้าใจ มาตรฐานการรายงานทางการเงินเป็นอย่างดี	4.26	0.955	มาก	1
	ภาพรวม	4.04	1.045	มาก	

จากตารางที่ 7 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านบัญชี ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, *S.D.* = 1.045) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการมีความรู้ และความเข้าใจ มาตรฐานการรายงานทางการเงินเป็นอย่างดี มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, *S.D.* = 0.955) รองลงมาการยอมรับและเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการรายงานทางการเงินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, *S.D.* = 1.094) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการมีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับและความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, *S.D.* = 1.028)

ตารางที่ 8 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านสอบบัญชี

ข้อ	ความรู้ด้านสอบบัญชี	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การปฏิบัติงานสอบบัญชีท่านยึดมั่น ในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด และเป็นระบบ	3.70	1.213	มาก	2
2	มีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา	3.33	1.303	ปานกลาง	3
3	มีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.88	1.162	มาก	1
	ภาพรวม	3.63	1.226	มาก	

จากตารางที่ 8 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านสอบบัญชี ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.36$, *S.D.* = 1.226) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, *S.D.* = 1.162) รองลงมาการปฏิบัติงานสอบบัญชีท่านยึดมั่น ในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด และเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, *S.D.* = 1.213) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, *S.D.* = 1.303)

ตารางที่ 9 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านภาษีอากร

ข้อ	ความรู้ด้านภาษีอากร	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การศึกษาประมวลรัษฎากร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	1.231	มาก	2
2	มีการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการภาษีอากร รวมถึงประกาศฎีกาต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.43	1.299	ปานกลาง	4
3	เมื่อเกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับภาษีอากร ท่านจะทำการวิเคราะห์รายการต่างๆ โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายและประเด็นข้อวินิจฉัยที่เกี่ยวข้อง	4.02	1.063	มาก	1
4	ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ท่านเชื่อหลักฐานและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์ และวินิจฉัยเกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ	3.52	1.239	มาก	3
	ภาพรวม	3.66	1.208	มาก	

จากตารางที่ 9 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ด้านภาษีอากร ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, *S.D.* = 1.208) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เมื่อเกิดความขัดแย้ง เกี่ยวกับการภาษีอากร ท่านจะทำการวิเคราะห์รายการต่าง ๆ โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายและประเด็นข้อวินิจฉัยที่เกี่ยวข้อง มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, *S.D.* = 1.063) รองลงมา การศึกษาประมวลรัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, *S.D.* = 1.231) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการภาษีอากรรวมถึงประกาศฎีกาต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, *S.D.* = 1.239)

ตารางที่ 10 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอยู่เสมอ	3.68	1.256	มาก	4
2	มีการวางแผนการทำงานโดยจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินงานทำให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย	4.06	1.120	มาก	2
3	ตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและผลของงานให้อยู่ภายใต้กรอบวิชาชีพต่อผู้รับบริการ	3.91	1.135	มาก	3
4	ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความรับผิดชอบด้วยความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ	4.18	1.047	มาก	1
	ภาพรวม	3.95	1.395	มาก	

จากตารางที่ 10 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, *S.D.* = 1.395) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือปฏิบัติงานโดยยึดหลักความรับผิดชอบด้วยความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, *S.D.* = 1.047) รองลงมาการวางแผนการทำงานโดยจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินงานทำให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, *S.D.* = 1.120) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, *S.D.* = 1.256)

ตารางที่ 11 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการมีคุณธรรม

ข้อ	การมีคุณธรรม	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การให้ความสำคัญกับการยึดหลักความถูกต้อง ความโปร่งใส ความเป็นไปตามกฎระเบียบ	4.26	1.164	มาก	4
2	การปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ	4.39	0.980	มาก	3
3	การให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลโดยยึดมั่นในความเป็นกลางและความเป็นอิสระ	4.55	0.825	มากที่สุด	1
4	การมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานโดยปราศจากอคติและความลำเอียง	4.45	0.830	มาก	2
	ภาพรวม	4.41	0.949	มาก	

จากตารางที่ 11 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการมีคุณธรรม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, *S.D.* = 0.949) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลโดยยึดมั่นในความเป็นกลางและความเป็นอิสระ มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$, *S.D.* = 0.825) รองลงมาการมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานโดยปราศจากอคติและความลำเอียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, *S.D.* = 0.830) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการให้ความสำคัญกับการยึดหลักความถูกต้อง ความโปร่งใส ความเป็นไปตามกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, *S.D.* = 1.164)

ตารางที่ 12 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ข้อ	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	ความรู้ด้านบัญชี	4.04	1.045	มาก	2
2	ความรู้ด้านสอบบัญชี	3.63	1.226	มาก	5
3	ความรู้ด้านภาษีอากร	3.66	1.208	มาก	4
4	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	3.95	1.395	มาก	3
5	การมีคุณธรรม	4.441	0.949	มาก	1
	ภาพรวม	3.93	1.161	มาก	

จากตารางที่ 12 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, *S.D.* = 1.161) เมื่อพิจารณา รายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การมีคุณธรรม ($\bar{X} = 4.41$, *S.D.* = 0.949) 2) ความรู้ด้านบัญชี ($\bar{X} = 4.04$, *S.D.* = 1.045) 3) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 3.95$, *S.D.* = 1.395) 4) ความรู้ด้านภาษีอากร ($\bar{X} = 3.66$, *S.D.* = 1.208) และ 5) ความรู้ด้านสอบบัญชี ($\bar{X} = 3.63$, *S.D.* = 1.226) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ตารางที่ 13 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความถูกต้อง

ข้อ	ความถูกต้อง	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การนำเสนอรายงานโดยให้ความสำคัญในความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.897	มาก	2
2	การตรวจสอบและนำเสนอรายงานตามความเป็นจริงที่เกี่ยวข้อง	4.47	0.788	มาก	1
3	การเขียนรายงานการสอบบัญชีด้วยข้อความที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ใช้ข้อมูล	4.37	0.937	มาก	3
4	การได้รวบรวม ประเมิน สรุป และนำเสนอรายงานการสอบบัญชีอย่างรอบคอบ	4.20	1.050	มาก	4
	ภาพรวม	4.34	0.918	มาก	

จากตารางที่ 13 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความถูกต้อง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, *S.D.* = 0.918) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การตรวจสอบและนำเสนอรายงานตามความเป็นจริง ที่เกี่ยวข้องมีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, *S.D.* = 0.788) รองลงมาการนำเสนอรายงานโดยให้ความสำคัญในความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, *S.D.* = 0.897) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การได้รวบรวม ประเมิน สรุป และนำเสนอรายงานการสอบบัญชีอย่างรอบคอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, *S.D.* = 1.050)

ตารางที่ 14 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความชัดเจน

ข้อ	ความชัดเจน	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องใช้คำศัพท์เทคนิค ท่านใช้คำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่อยู่เสมอ	4.21	1.058	มาก	2
2	เมื่อมีปัญหาท่านสามารถอธิบายให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน	4.28	0.991	มาก	1
3	เมื่อบริษัทต้องการให้แก้เนื่องจากความเข้าใจไม่ตรงกัน ท่านสามารถแก้ปัญหาและสร้างความชัดเจนทุกครั้ง	4.16	1.104	มาก	3
ภาพรวม		4.21	1.051	มาก	

จากตารางที่ 14 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความชัดเจน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, *S.D.* = 1.051) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเมื่อมีปัญหาท่านสามารถอธิบายให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, *S.D.* = 0.991) รองลงมา เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องใช้คำศัพท์เทคนิคท่านใช้คำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, *S.D.* = 1.058) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือเมื่อบริษัทต้องการให้แก้เนื่องจากความเข้าใจไม่ตรงกัน ท่านสามารถแก้ปัญหาและสร้างความชัดเจนทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, *S.D.* = 1.104)

ตารางที่ 15 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความกะทัดรัด

ข้อ	ความกะทัดรัด	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและได้ใจความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ	4.06	1.152	มาก	3
2	การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีตรงประเด็น	4.19	1.028	มาก	2
3	การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเข้าใจง่าย	4.30	0.993	มาก	1
	ภาพรวม	4.18	1.057	มาก	

จากตารางที่ 15 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความกะทัดรัด ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, *S.D.* = 1.057) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและได้ใจความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, *S.D.* = 0.993) รองลงมา การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีตรงประเด็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, *S.D.* = 1.028) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและได้ใจความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, *S.D.* = 1.152)

ตารางที่ 16 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความคิดสร้างสรรค์

ข้อ	ความคิดสร้างสรรค์	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การนำเสนอข้อแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ต่อบริษัท ที่รับการตรวจอย่างสม่ำเสมอ	4.10	1.120	มาก	2
2	การมีข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการตรวจเสมอ	4.21	1.069	มาก	1
3	ข้อเสนอแนะของท่านผู้เข้ารับการตรวจนำไปปฏิบัติ หรือนำไปแก้ปัญหาในการตรวจครั้งถัดไปเสมอ	4.30	1.144	มาก	3
	ภาพรวม	4.11	1.111	มาก	

จากตารางที่ 16 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 1.111$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการมีข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการตรวจสอบ มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 1.069$) รองลงมาการนำเสนอข้อแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ต่อบริษัทที่รับการตรวจอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 1.120$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อเสนอแนะของท่านผู้เข้ารับการตรวจนำไปปฏิบัติ หรือนำไปแก้ปัญหาในการตรวจครั้งถัดไปเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 1.111$)

ตารางที่ 17 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ด้านความสมบูรณ์

ข้อ	ความสมบูรณ์	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	การนำเสนอการสอบบัญชีโดยมุ่งเน้นถึงความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล	4.28	0.849	มาก	1
2	มีการค้นหาหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์	4.15	1.181	มาก	2
3	มีการนำเสนอข้อมูลท่านต่อเวลาของหน่วยรับการตรวจโดยยังคงมุ่งเน้นถึงคุณภาพและการสอบบัญชี	4.04	1.100	มาก	3
	ภาพรวม	4.15	1.043	มาก	

จากตารางที่ 17 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความสมบูรณ์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 1.043$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การนำเสนอการสอบบัญชีโดยมุ่งเน้นถึงความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.849$) รองลงมา มีการค้นหาหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 1.181$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการนำเสนอข้อมูลท่านต่อเวลาของหน่วยรับการตรวจ โดยยังคงมุ่งเน้นถึงคุณภาพและการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 1.100$)

ตารางที่ 18 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ด้านความทันต่อเวลา

ข้อ	ความทันต่อเวลา	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	มีการเสนอรายงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.18	1.053	มาก	1
2	มีการพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่ทันเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานการสอบบัญชี	4.02	1.173	มาก	3
3	มีการทำงานเสร็จล่วงหน้าก่อนกำหนดเวลาเสมอ	4.15	1.045	มาก	2
	ภาพรวม	4.11	1.090	มาก	

จากตารางที่ 18 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความทันต่อเวลา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, *S.D.* = 1.090) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีการเสนอรายงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาที่กำหนด มีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, *S.D.* = 1.053) รองลงมา มีการทำงานเสร็จล่วงหน้าก่อนกำหนดเวลาเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, *S.D.* = 1.045) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่ทันเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, *S.D.* = 1.173)

ตารางที่ 19 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

ข้อ	คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1	ความถูกต้อง	4.34	0.918	มาก	1
2	ความชัดเจน	4.21	1.051	มาก	2
3	ความกะทัดรัด	4.18	1.057	มาก	3
4	ความคิดสร้างสรรค์	4.11	1.111	มาก	6
5	ความสมบูรณ์	4.15	1.043	มาก	4
6	ความทันต่อเวลา	4.11	1.090	มาก	5
	ภาพรวม	4.18	1.045	มาก	

จากตารางที่ 19 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, *S.D.* = 1.045) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.34$, *S.D.* = 0.918) 2) ความชัดเจน ($\bar{X} = 4.21$, *S.D.* = 1.051) 3) ความกะทัดรัด ($\bar{X} = 4.18$, *S.D.* = 1.057) 4) ความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.15$, *S.D.* = 1.043) 5) ความทันต่อเวลา ($\bar{X} = 4.11$, *S.D.* = 1.090) และ 6) ความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.11$, *S.D.* = 1.090) ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation

		AA	A	B	C	D	E
AA	Pearson Correlation	1					
A	Pearson Correlation	.605**	1				
B	Pearson Correlation	.757**	.316**	1			
C	Pearson Correlation	.792**	.428**	.435**	1		
D	Pearson Correlation	.892**	.405**	.668**	.608**	1	
E	Pearson Correlation	.581**	.321**	.367**	.418**	.671**	1

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

ผู้วิจัยกำหนดให้

- AA หมายถึง คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- A หมายถึง ความรู้ด้านบัญชี
- B หมายถึง ความรู้ด้านสอบบัญชี
- C หมายถึง ความรู้ด้านภาษีอากร
- D หมายถึง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- E หมายถึง การมีคุณธรรม

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation พบว่า ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อ

คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานที่ 1-6 โดยการวิเคราะห์ค่า Pearson Correlation และวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ โดยมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 2 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด

สมมติฐานที่ 4 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 6 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลา

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย เรื่องความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง

ตัวแปร	ด้านความถูกต้อง					
	B	Std.	Beta	t	Sig.	VIF
(Constant)	3.874	0.270		14.332	0.000	
ด้านความรู้ด้านบัญชี (x_1)	0.016	0.057	0.018	1.286	0.015	1.211
ความรู้ด้านสอบบัญชี (x_2)	0.007	0.047	0.010	1.153	0.178	1.113
ความรู้ด้านภาษีอากร (x_3)	0.148	0.055	0.183	2.677	0.008	1.014
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (x_4)	0.105	0.046	0.153	2.272	0.024	1.125
การมีคุณธรรม (x_5)	0.014	0.056	0.022	1.251	0.002	1.216
R= 0.720 R ² = 0.648 SEE = 0.540 F= 1.499 Sig. = 0.045 Durbin = 1.245						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 21 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความรู้ด้านบัญชี ส่งผลคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้องได้ร้อยละ 64.80 ($R^2 = 0.648$)

สมมติฐานที่ 1 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความ

ถูกต้อง พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ unstandardized coefficients) เท่ากับ 0.016, 0.007, 0.148, 0.105 และ 0.014 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ standardized coefficients) เท่ากับ 0.018, 0.010, 0.183, 0.153 และ 0.022 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig เท่ากับ 0.045 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.045 < 0.05) แสดงให้เห็นว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่ 1

ตารางที่ 22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน

ตัวแปร	ด้านความชัดเจน					
	B	Std.	Beta	t	Sig.	VIF
(Constant)	3.779	0.421		8.977	0.000	
ด้านความรู้ด้านบัญชี (x_1)	0.020	0.089	0.013	1.225	0.022	1.211
ความรู้ด้านสอบบัญชี (x_2)	0.125	0.072	0.116	1.722	0.086	1.113
ความรู้ด้านภาษีอากร (x_3)	0.014	0.086	0.011	0.167	0.068	1.014
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (x_4)	0.157	0.072	0.147	2.175	0.030	1.125
การมีคุณธรรม (x_5)	0.128	0.088	0.127	1.458	0.146	1.216
R= 0.731 R ² = 0.698 SEE = 0.640 F= 1.400 Sig. = 0.025 Durbin = 1.145						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 22 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจนได้ร้อยละ 69.80 (R² = 0.698)

สมมติฐานที่ 2 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ unstandardized coefficients) เท่ากับ 0.020, 0.125, 0.014, 0.157 และ 0.128 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ standardized coefficients) เท่ากับ 0.013, 0.116, 0.011, 0.147 และ 0.127 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig เท่ากับ 0.016 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.025 (Sig. = 0.025 < 0.05) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่ 2

ตารางที่ 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด

ตัวแปร	ด้านความกะทัดรัด					
	B	Std.	Beta	t	Sig.	VIF
(Constant)	3.369	0.377		8.947	0.000	
ด้านความรู้ด้านบัญชี (x_1)	0.070	0.079	0.049	0.879	0.380	1.211
ความรู้ด้านสอบบัญชี (x_2)	0.062	0.065	0.063	0.955	0.340	1.113
ความรู้ด้านภาษีอากร (x_3)	0.005	0.077	0.004	0.062	0.020	1.014
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (x_4)	0.317	0.065	0.327	4.907	0.000	1.125
การมีคุณธรรม (x_5)	0.180	0.079	0.196	2.288	0.023	1.216
R= 0.622 R ² = 0.635 SEE = 0.611 F= 1.563 Sig. = 0.005 Durbin = 1.138						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 23 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของ

รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด ได้ร้อยละ 63.50 ($R^2 = 0.635$)

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ unstandardized coefficients) เท่ากับ 0.070, 0.062, 0.005, 0.317 และ 0.180 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ standardized coefficients) เท่ากับ 0.049, 0.063, 0.004, 0.327 และ 0.196 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig เท่ากับ 0.005 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.005 < 0.05) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่ 3

ตารางที่ 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์

ตัวแปร	ด้านความคิดสร้างสรรค์					
	B	Std.	Beta	t	Sig.	VIF
(Constant)	0.938	0.209		4.494	0.000	
ด้านความรู้ด้านบัญชี (x_1)	0.044	0.044	0.035	0.997	0.319	1.211
ความรู้ด้านสอบบัญชี (x_2)	0.114	0.036	0.133	3.173	0.002	1.113
ความรู้ด้านภาษีอากร (x_3)	0.090	0.043	0.091	2.104	0.036	1.014
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (x_4)	0.099	0.036	0.118	2.773	0.006	1.125
การมีคุณธรรม (x_5)	0.426	0.044	0.534	9.780	.000	1.216
R= 0.792 $R^2 = 0.691$ SEE = 0.523 F= 1.662 Sig. = 0.003 Durbin = 1.125						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 24 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้ร้อยละ 69.10 ($R^2 = 0.6910$)

สมมติฐานที่ 4 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ unstandardized coefficients) เท่ากับ 0.044, 0.114, 0.090, 0.099 และ 0.426 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ standardized coefficients) เท่ากับ 0.035, 0.133, 0.091, 0.118 และ 0.534 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig เท่ากับ 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.003 < 0.05) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่ 4

ตารางที่ 25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์

ตัวแปร	ด้านความสมบูรณ์					
	B	Std.	Beta	t	Sig.	VIF
(Constant)	0.017	0.008		1.998	0.046	
ด้านความรู้ด้านบัญชี (x_1)	0.204	0.002	0.196	114.969	0.000	1.211
ความรู้ด้านสอบบัญชี (x_2)	0.196	0.001	0.273	135.158	0.000	1.113
ความรู้ด้านภาษีอากร (x_3)	0.203	0.002	0.242	117.074	0.000	1.014
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (x_4)	0.201	0.001	0.283	138.934	0.000	1.125
การมีคุณธรรม (x_5)	0.206	0.002	0.299	113.822	0.000	1.216
R= 0.792 R ² = 0.781 SEE = 0.523 F= 1.662 Sig. = 0.008 Durbin = 1.164						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 25 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์ ได้ร้อยละ 78.10 ($R^2 = 0.7810$)

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ unstandardized coefficients) เท่ากับ 0.204, 0.196, 0.203, 0.201 และ 0.206 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ standardized coefficients) เท่ากับ 0.196, 0.273, 0.242, 0.283 และ 0.299 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig เท่ากับ 0.008 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.008 < 0.05) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความ

รับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่ 5

ตารางที่ 26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลา

ตัวแปร	ด้านความทันต่อเวลา					
	B	Std.	Beta	t	Sig.	VIF
(Constant)	1.443	0.314		4.590	0.000	
ด้านความรู้ด้านบัญชี (x_1)	0.062	0.066	0.042	0.937	0.349	1.211
ความรู้ด้านสอบบัญชี (x_2)	0.004	0.054	0.004	0.075	0.940	1.113
ความรู้ด้านภาษีอากร (x_3)	0.026	0.064	0.022	0.398	0.691	1.014
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (x_4)	0.038	0.054	0.038	0.708	0.479	1.125
การมีคุณธรรม (x_5)	0.032	0.066	0.033	0.482	0.630	1.216
R= 0.802 R ² = 0.697 SEE = 0.423 F= 1.682 Sig. = 0.022 Durbin = 1.111						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 26 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลา ได้ร้อยละ 69.70 ($R^2 = 0.697$)

สมมติฐานที่ 6 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ unstandardized coefficients) เท่ากับ 0.062, 0.004, 0.026, 0.038 และ 0.032 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ standardized coefficients) เท่ากับ 0.042 0.004 0.022 0.038 และ 0.033 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig เท่ากับ 0.022 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 (Sig. = 0.022 < 0.05) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านทันต่อเวลา ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่ 6

4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง	ยอมรับสมมติฐานที่ 1
สมมติฐานที่ 2 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน	ยอมรับสมมติฐานที่ 2
สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด	ยอมรับสมมติฐานที่ 3
สมมติฐานที่ 4 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม	ยอมรับสมมติฐานที่ 4

ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์	
สมมติฐานที่ 5 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์	ยอมรับสมมติฐานที่ 5
สมมติฐานที่ 6 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลา	ยอมรับสมมติฐานที่ 6

สรุป

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของการวิเคราะห์และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติเพียร์สัน ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยและสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยผลการทดสอบสมมติฐานวิจัยพบว่า สนับสนุนสมมติฐาน ผู้วิจัยจะนำมาสรุปพร้อมอภิปรายผลในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้นำแนวทางมาตรฐานที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามวัตถุประสงค์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอนำเสนอการสรุปผลและการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร การมีคุณธรรมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ การมีคุณธรรม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

2. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอนำเสนอการสรุปผลและการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตพบว่าคุณภาพของรายงานการตรวจสอบ ด้านความถูกต้อง ร้อยละ 64.80 ด้านความชัดเจน ร้อยละ 69.80 ด้านความกะทัดรัด ร้อยละ 63.50 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 69.10 ด้านความสมบูรณ์ ร้อยละ 78.10 ด้านความทันต่อเวลา ร้อยละ 69.70 หากผู้สอบมีความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรม

3. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอนำเสนอการสรุปผลและการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความสอดคล้องกับทุกสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยด้วยสมมติฐานที่ 1 สมมติฐานที่ 2 สมมติฐานที่ 3 สมมติฐานที่ 4 สมมติฐานที่ 5 และสมมติฐานที่ 6 สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 2 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความกะทัดรัด

สมมติฐานที่ 4 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผล

ต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 6 ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความทันต่อเวลา

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยและสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยผลการทดสอบสมมติฐานวิจัยพบว่า ยอมรับสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความสอดคล้องกับทุกสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อาจเป็นเพราะผู้สอบบัญชีภาษีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถในทุกๆ ด้าน และควรมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การตรวจสอบและรับรองบัญชีมีคุณภาพ และเป็นที่น่าเชื่อในการปฏิบัติงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสอดคล้องกับงานวิจัยหลายๆ งานผู้วิจัยสามารถสรุปโดยรวมได้ว่า ผู้สอบบัญชีต้องสามารถตรวจพบข้อผิดพลาด และรายงานข้อผิดพลาดที่ตรวจพบนั้นได้ ในการทำงานที่จะตรวจพบข้อผิดพลาดได้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี และทีมงาน เทคนิคที่ใช้ รวมไปถึงการวางแผนการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ทั้งนี้หากผู้สอบบัญชีมีความชำนาญมาก สามารถแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ดี ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพมาก ดังนั้นถ้าหากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่อง ไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่หรือละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบจะส่งผลทำให้งบการเงินที่ตรวจสอบมีข้อผิดพลาดซึ่งถือว่างานสอบบัญชานั้นไม่มีคุณภาพ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และ การมีคุณธรรม ผลการวิจัย ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไป

น้อย ดังนี้ 1) การมีคุณธรรม 2) ความรู้ด้านบัญชี 3) ความรับผิดชอบหน้าที่ 4) ความรู้ด้านภาษีอากร และ 5) ความรู้ด้านสอบบัญชี ตามลำดับ สอดคล้องกับหนึ่งฤทัย เขียวหวาน (2557) ได้ศึกษาผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้านความรู้ความสามารถที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพการสอบบัญชี เพื่อนำไปสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชี และควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อให้งานตรวจสอบมีประสิทธิภาพ และสามารถสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของงบการเงิน อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ มุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงาน เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถและระมัดระวังรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จได้

2. คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา ผลการวิจัย คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ความถูกต้อง 2) ความชัดเจน 3) ความกะทัดรัด 4) ความสมบูรณ์ 5) ความทันต่อเวลา และ 6) ความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ สอดคล้องกับ Defond และ Zhang (2014) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นเรื่องของการตรวจสอบคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยอ้างอิงจากกฎระเบียบที่สำคัญเพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักลงทุนและผู้ถือหุ้น โดยที่ผู้ที่มีส่วนได้เสียเหล่านั้นจะสามารถจัดสรรทรัพยากรในการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรายงานทางการเงินต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และประสิทธิภาพการสอบบัญชีนั้นจะวัดจากความถูกต้องของรายงานทางการเงิน และความน่าเชื่อถือที่มีต่อสาธารณชน จนนำไปสู่การตัดสินใจลงทุนโดยพิจารณาจากงบการเงินที่มีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรับผิดชอบตรวจสอบในขั้นตอนที่เหมาะสมในระหว่างการตรวจสอบสามารถแก้ปัญหาในเรื่องที่สำคัญต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที

3. ผลการวิจัยความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านสอบบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร ความรับผิดชอบหน้าที่ และการมี

คุณธรรม ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา สอดคล้องกับ นวพร ชูเปี้ยตั้ง และจันทร์ลอย เลขทิพย์ (2561) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย (ในมุมมองของผู้รับการตรวจสอบ) การทดสอบผลกระทบพบว่า 1) ความรู้ความสามารถในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินมีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง เทียบธรรมเนียม ชัดเจน และทันกาล 2) ความรู้ความสามารถในเรื่องการตรวจสอบและรับรองบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง ชัดเจน รัดกุม สร้างสรรค์ ครบถ้วน และทันกาล 3) ความรู้ความสามารถในเรื่องการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง และครบถ้วน 4) ความรู้ความสามารถในเรื่องกฎหมายภาษีอากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการสื่อสารที่เที่ยงธรรม ชัดเจน รัดกุม และสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับ ณีฐฐิตา จินมอญ, วัฒนา ยืนยง, ปานฉัตร อารักษ์ (2559) ได้ศึกษาความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยพบว่า ความเป็นมืออาชีพ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ส่วน ด้านทักษะการจัดการองค์กรไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชี และสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์บริการงานสอบบัญชีให้มีคุณภาพสูงมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและสามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับคุณสมบัติอันดีและ พึงประสงค์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อไป และยังสอดคล้องกับ Abbott, Danby, et al., (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่องตัวชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีขั้นต้นใน สหรัฐอเมริกา โดยมุ่งตรวจสอบประสิทธิภาพการสอบบัญชีผ่านตัวชี้วัดคุณภาพตามกรอบ AQ (PCAOB) โดยแสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบบัญชี ที่มีทักษะความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี รวมถึงการให้คำปรึกษาด้านบัญชี จะให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพการสอบบัญชีที่วัดผลได้ชัดเจนและเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมแก่ผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งรายงานทางการเงินต้องมีลักษณะ ถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงทันต่อเวลาในการใช้งบการเงิน และยังพบอีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และความชำนาญจะมีชั่วโมงการอบรมด้านวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องและมีการจัดสรร

เวลาในการสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิชาการที่สนับสนุนแนวคิดของ Abbott, Brown, and Higgs (2016) ที่เห็นสอดคล้องว่า ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีนั้นควรพิจารณาถึง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน และความทันเวลา อาจเป็นเพราะการสอบบัญชีที่มีคุณภาพนั้น ผู้สอบบัญชีจะรายงานการสอบบัญชี ในการแสดงความเห็นใน งบการเงินของผู้สอบบัญชีในลักษณะของข้อมูลที่มีคุณภาพต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือความครบถ้วนอย่างเป็นสาระสำคัญต่อผู้ใช้งบการเงิน ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อผู้ใช้งบการเงิน คุณภาพการสอบบัญชีเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความสนใจจากบุคคลภายนอกและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การที่งบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ ถ้าหากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่องไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญอย่างเต็มที่ หรือละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบ จนส่งผลให้งบการเงินที่ตรวจสอบมีข้อผิดพลาด จะถือว่าผู้สอบบัญชีมีคุณภาพต่ำ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าข้อผิดพลาดในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสามารถนำมาใช้วัดตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยตัวบ่งชี้คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ความถูกต้อง (Accuracy) ความเที่ยงธรรม (Objectiveness) ความชัดเจน (Clearness) ความกะทัดรัด (Conciseness) ความสร้างสรรค์ (Creation) ความสมบูรณ์ (Completion) ความทันกาล อาจเป็นเพราะผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชีเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพ รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ เช่น มาตรฐานการตรวจสอบบัญชีรหัส 250 เรื่องการพิจารณากฎหมาย และข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน กำหนดให้ผู้สอบบัญชีทำความเข้าใจกฎหมายและข้อบังคับที่มีผล บังคับใช้กับกิจการ ในการได้มาซึ่งความเข้าใจในกิจการและสภาพแวดล้อมของกิจการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกิดจากการศึกษาประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยสุจริต ผู้สอบบัญชีได้นำเสนอรายงานโดยให้ความสำคัญในความถูกต้องของข้อมูลเสมอ มีการตรวจสอบและนำเสนอรายงานเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้อง ได้ทำการสอบบัญชีในกิจการรับตรวจโดยปราศจากอคติและความลำเอียง ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญมีการใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารให้ผู้ใช้อข้อมูลเข้าใจในส่วนสาระสำคัญของรายงานการสอบบัญชีได้ดี ให้

ความสำคัญที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็นเพื่อป้องกันความไม่เข้าใจของผู้ใช้อข้อมูลเสมอ ในการนำเสนอรายงาน จะพิจารณาตัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไปแต่ยัง

คงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้เสมอ ตลอดจนผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถ ทักษะในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนการแสวงหาข้อมูลใหม่ๆ ทักษะพื้นฐานใหม่ๆ ในวิชาชีพอื่นหรือศาสตร์อื่น ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผล ดังนั้น การสอบบัญชีที่มีคุณภาพนั้น ผู้สอบบัญชีจะรายงานการสอบบัญชี ในการแสดงความเห็นใน งบการเงินของผู้สอบบัญชีในลักษณะของข้อมูลที่มีคุณภาพต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือคือความครบถ้วนอย่างเป็นสาระสำคัญ ต่อผู้ใช้งบการเงิน ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อผู้ใช้งบการเงินคุณภาพ การสอบบัญชี เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย

ข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร อาจไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนสำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จึงอาจไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงรวมถึงการนำไปใช้อ้างอิงกับจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น รวมทั้งข้อจำกัดและขอบเขตของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา วันที่ 1 เมษายน 2564 – 30 มิถุนายน 2564 อาจไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงในช่วงเวลาอื่นได้ เนื่องจากในแต่ละช่วงเวลาอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมถึงปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่มีส่วนสำคัญอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความรู้ด้านภาษีอากร และความรู้ด้านสอบบัญชี
2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความสมบูรณ์ ความทันต่อเวลา และด้านความคิดสร้างสรรค์
3. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านภาษีอากร และการมีคุณธรรม เพราะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตน และการมีคุณธรรมในจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามทัศนคติของผู้ประกอบการหรือเจ้าของบริษัท เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกันและได้ข้อมูลในการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของความเป็นมืออาชีพต่อคุณภาพการสอบบัญชีในประเด็นอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กมล วานิชถาวร และ พิเชษฐ์ โสภางษ์. (2019). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ , 6(9), 4332-4345.
- ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง. วารสารสุทธิปริทัศน์, 31(99), 129-146.
- ณัฐธิดา จินมอญ, วัฒนา ยืนยง, ปานฉัตร อาการักษ์. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่, 9(2), 101-114.
- ณัฐธิดา จินมอญ. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). พรหมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นวพร ชูเปียแต่ง และจันทร์ลอย เลขทิพย์. (2561). ความรู้ความสามารถที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย (ในมุมมองของผู้รับการตรวจสอบ). วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(2), 170-181.
- บรรดาศักดิ์ ชูสาย และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธ์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 8(1), 19-34.
- ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) (<http://pornpen-pen.blogspot.com/2010/11/blog-post.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2555)
- ปิยพงศ์ ประไพศรี. (2563). จรรยาบรรณในวิชาชีพที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(12), 320-334.
- เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. (2563). ทักษะการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่1(TSQC1), วารสารสุทธิปริทัศน์, 34(109), 202-215. (2562). ความสามารถของผู้สอบ

บัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับ ที่ 1 (TSQC1) ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ ที่เกี่ยวข้อง. วารสารสุทธิปริทัศน์, 31(99), 129-146. (2560).

มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์. (2550). ผลกระทบของเทคนิคการสอบบัญชี และมรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สืบค้นจากฐานข้อมูลงานวิจัย ThaiLis Digital Collection.

รัชนี บินยาเซ็น และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วารสารมหาจุฬาริชาการ, 5(1), 210-217.

รัชนี บินยาเซ็น และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์.(2560). อิทธิพลของมาตรฐานการปฏิบัติงาน ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพและการพัฒนาศักยภาพทางการบัญชีต่อคุณภาพการปฏิบัติงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.รายงานวิจัยของคณะบัญชี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพฯ

ศรัณย์ สุภักศรัณย์ (2561) คุณสมบัติของผู้สอบบัญชี ที่เป็นที่ต้องการในโลกปัจจุบันและอนาคต สืบค้นจาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/cJOoOEGrx7.pdf>.

ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) หน้า 90 การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 4 ปี 2544 โดย ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ดร. ดิเรก ศรีสุขโข

สงกรานต์ ไกยวงษ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร. วารสารสุทธิปริทัศน์, 23(72), 33-54.

สภาวิชาชีพ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาวิชาชีพบัญชี. (2547). พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2563. จากเว็บไซต์: <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/66888>

สภาวิชาชีพบัญชี. (2561). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2563. จากเว็บไซต์: <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/66893>

สภาวิชาชีพบัญชี. (2561). สรุปสาระสำคัญของจรรยาบรรณสภาวิชาชีพบัญชี. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2563. จากเว็บไซต์: <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/66981>

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2558). การสร้างมาตรวัดสำหรับการวิจัยที่ถูกต้องและได้มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ. สามลดา.

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๐๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่า
ด้วยหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖
 ประกาศ ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖3 จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล นายสภาวิชาชีพ
 บัญชี

หนึ่งฤทัย เขียวหวาน. (2557). ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ
 ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
 บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อรุณ คกรุ่งโชค. (2551). ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. กรุงเทพมหานคร: ท้อป.

อัมพร เทียงตระกูล. (2557). ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายใต้มาตรฐานสากลที่มีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาตของผู้ใช้บริการกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย. รายงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

BIBLIOGRAPHY

- Abbott, L. J., Brown, V. L., & Higgs, J. L. (2016). The effects of prior manager-auditor affiliation and PCAOB inspection reports on audit committee members' auditor recommendations. *Behavioral Research in Accounting*, 28(1), 1-14.
- Berberich, G. (2005). The Effects of Audit Methodology and Audit Experience on the Development of Auditors? Knowledge of the Client? s Business.
- Berhanu, E. (2016). *Assessment of international financial reporting system implementation in Ethiopia: benefit and challenge* (Doctoral dissertation, st. mary's University).
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2016). *Research in education*. Pearson Education India.
- Bozkurt, S., Cahan, E. M., Seneviratne, M. G., Sun, R., Lossio-Ventura, J. A., Ioannidis, J. P., & Hernandez-Boussard, T. (2020). Reporting of demographic data and representativeness in machine learning models using electronic health records. *Journal of the American Medical Informatics Association*, 27(12), 1878-1884.
- Breen, O. B., Cordery, C. J., Crawford, L., & Morgan, G. G. (2018). Should NPOs follow international standards for financial reporting? A multinational study of views. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 29(6), 1330-1346.
- Cahan, S. F., & Sun, J. (2015). The effect of audit experience on audit fees and audit quality. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 30(1), 78-100.
- Carcello, J. V., Hermanson, R. H., & McGrath, N. T. (1992). Audit quality attributes: The perceptions

- of audit partners, preparers, and financial statement users. *Auditing*, 11(1), 1.
- Danby, S. G., Brown, K., Higgs-Bayliss, T., Chittock, J., Albenali, L., & Cork, M. J. (2016). The effect of an emollient containing urea, ceramide NP, and lactate on skin barrier structure and function in older people with dry skin. *Skin pharmacology and physiology*, 29(3), 135-147.
- Defond, M. L., & Zhang, J. (2014). The timeliness of the bond market reaction to bad earnings news. *Contemporary Accounting Research*, 31(3), 911-936.
- Goppelt, W. (2002). International federation of accountants (IFAC). Handwörterbuch der Rechnungslegung and Prüfung,(hrsg.) Ballwieser, W/Coenenberg, AG/Wysocki, K, 3(1), 1200-1207.
- Holt, T., Burke-Smalley, L. A., & Jones, C. (2017). An empirical investigation of student career interests in auditing using the big five model of personality. In *Advances in Accounting Education: Teaching and Curriculum Innovations*. Emerald Publishing Limited.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2004). Measuring the strategic readiness of intangible assets. *Harvard Business Review*, 82, 52-63
- Lee, T. (1995). Shaping the US academic accounting research profession: The American Accounting Association and the social construction of a professional elite. *Critical Perspectives on Accounting*, 6(3), 241-261.
- Mameche, Y., OMRI, M. A., & Hassine, N. (2020). Compliance of Accounting Education Programs with International Accounting Education Standards: The Case of IES 3 in Tunisia. *Eurasian Journal of Educational Research*, 20(85), 225-246.

- Ohiokha, F. I., & Akhalumeh, P. B. (2013). Auditing standards and auditors performance: The Nigerian experience. *European journal of accounting auditing and finance research*, 1(1), 29-35.
- Rahman, Q. I., & Schmeisser, G. (2002). *Analytic theory of polynomials* (No. 26). Oxford University Press.
- Vrentzou, E. (2011). The effects of International Financial Reporting Standards on the notes of auditors. *Managerial Finance*, 37(4), 334.
- Wooten, T. C. (2003). Research about audit quality. *The CPA journal*, 73(1), 48.
- Yamane, T. (1967). *Statistics, an introductory analysis*, (2nd Ed). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในเขตกรุงเทพมหานคร

*****

คำชี้แจง : การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของ
รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อ
ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไปใช้ใน
งานตรวจสอบบัญชี จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 19 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ขอความกรุณาจากท่านใน
การตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนและตรงกับความเป็นจริงที่สุด ซึ่งการตอบแบบสอบถามของท่านจะ
ถูกเก็บเป็นความลับ โดยไม่มีการนำไปเปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่ตัวท่าน และกิจการของท่าน
โดยการนำเสนอผลการศึกษานำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

มนัสนันท์ กิตต์เจริญภาคิน
นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) น้อยกว่า 30 ปี

2) 30 – 40 ปี

3) 40 – 50 ปี

4) มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรี

2) ปริญญาโท

3) สูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

1) น้อยกว่า 3 ปี

2) 3 – 5 ปี

3) 5 – 10 ปี

4) มากกว่า 10 ปี

5. ท่านเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีในปีที่ผ่านมากี่ชั่วโมง/ปี(เศษของชั่วโมงคิดเป็น 1 ชั่วโมง)

1) น้อยกว่า 12 ชั่วโมง

2) 12 – 20 ชั่วโมง

3) 21 – 40 ชั่วโมง

4) มากกว่า 40 ชั่วโมง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไปใช้ในงาน
ตรวจสอบบัญชี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ระดับความคิดเห็นที่ตรงกับท่านมากที่สุด โดยกำหนดค่า
คะแนนระดับความคิดเห็น แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

4 = เห็นด้วยมาก

3 = เห็นด้วยปานกลาง

2 = เห็นด้วยน้อย

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ความรู้ด้านบัญชี					
1.1 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับและความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี					
1.2 ท่านมีการติดตามมาตรฐานการรายงานทาง การเงินที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ					
1.3 เมื่อมีปัญหาในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการ รายงานทางการเงิน ท่านจะทำการวิเคราะห์ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวอย่าง เป็นระบบ					
1.4 ท่านยอมรับและเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยน แปลงในมาตรฐานการรายงานทางการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง					
1.5 ท่านมีความรู้ และความเข้าใจมาตรฐานการ รายงานทางการเงินเป็นอย่างดี					
2. ความรู้ด้านสอบบัญชี					

ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.1 การปฏิบัติงานสอบบัญชีท่านยึดมั่น ในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด และเป็นระบบ					
2.2 ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา					
2.3 ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3. ความรู้ด้านภาษีอากร					
3.1 ท่านมีการศึกษาประมวลรัษฎากร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
3.2 ท่านมีการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการภาษีอากรรวมถึงประกาศฎีกาต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3.3 เมื่อเกิดความขัดแย้ง เกี่ยวกับการภาษีอากร ท่านจะทำการวิเคราะห์รายการต่างๆ โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายและประเด็นข้อวินิจฉัยที่เกี่ยวข้อง					
3.4 ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ท่านเชื่อหลักฐานและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์ และวินิจฉัยเกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ					
4. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่					
4.1 ท่านปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอยู่เสมอ					

ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4.2 ท่านมีการวางแผนการทำงานโดยจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินงานทำให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย					
4.3 ท่านตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและผลของงานให้อยู่ภายใต้กรอบวิชาชีพต่อผู้รับบริการ					
4.4 ท่านปฏิบัติงานโดยยึดหลักความรับผิดชอบต่อความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ					
5. การมีคุณธรรม					
5.1 ท่านให้ความสำคัญกับการยึดหลักความถูกต้อง ความโปร่งใส ความเป็นไปตามกฎระเบียบ					
5.2 ท่านปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ					
5.3 ท่านให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลโดยยึดมั่นในความเป็นกลางและความเป็นอิสระ					
5.4 ท่านมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานโดยปราศจากอคติและความลำเอียง					
5.5 ท่านไม่ใช้ความรู้ที่ได้มาจากการประกอบวิชาชีพมาปฏิบัติเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ส่วนตัว					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ
บัญชีรับอนุญาต

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ระดับความคิดเห็นที่ตรงกับท่านมากที่สุด โดยกำหนดค่า
คะแนนระดับความคิดเห็น แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

4 = เห็นด้วยมาก

3 = เห็นด้วยปานกลาง

2 = เห็นด้วยน้อย

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านความถูกต้อง					
1.1 ท่านนำเสนอรายงานโดยให้ความสำคัญในความ ถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ					
1.2 ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานตามความ เป็นจริงที่เกี่ยวข้อง					
1.3 ท่านเขียนรายงานการสอบบัญชีด้วยข้อความที่ ชัดเจนไม่คลุมเครือ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของ ผู้ใช้ข้อมูล					
1.4 ท่านได้รวบรวม ประเมิน สรุปรูป และนำเสนอ รายงานการสอบบัญชีอย่างรอบคอบ					
2. ด้านความชัดเจน					
2.1 เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องใช้คำศัพท์เทคนิค ท่านใช้ คำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่อยู่เสมอ					
2.2 เมื่อมีปัญหาท่านสามารถอธิบายให้เข้าใจได้อย่าง รวดเร็วและชัดเจน					
2.3 เมื่อบริษัทต้องการให้แก้เนื่องจากความเข้าใจไม่ ตรงกับท่านสามารถแก้ปัญหาและสร้างความ ชัดเจนทุกครั้ง					

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านความกะทัดรัด					
3.1 ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและ ได้ใจความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ					
3.2 ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีตรงประเด็น					
3.3 ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเข้าใจง่าย					
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์					
4.1 ท่านนำเสนอข้อแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ต่อ บริษัทที่รับการตรวจอย่างสม่ำเสมอ					
4.2 ท่านมีข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการตรวจเสมอ					
4.3 ข้อเสนอแนะของท่านผู้เข้ารับการตรวจนำไป ปฏิบัติ หรือนำไปแก้ปัญหาในการตรวจครั้งถัดไป เสมอ					
5. ด้านความสมบูรณ์					
5.1 ท่านนำเสนอการสอบบัญชีโดยมุ่งเน้นถึงความ ครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล					
5.2 ท่านมีการค้นหาหลักฐานการสอบบัญชีอย่าง เพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์					
5.3 ท่านมีการนำเสนอข้อมูลท่านต่อเวลาของหน่วยรับ การตรวจ โดยยังคงมุ่งเน้นถึงคุณภาพและการสอบ บัญชี					

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. ด้านความทันต่อเวลา					
6.1 ท่านมีการเสนอรายงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่มี ประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาที่กำหนด					
6.2 ท่านมีการพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่จะ ได้รับจากการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่ ทันเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานการสอบ บัญชี					
6.3 ท่านทำงานเสร็จล่วงหน้าก่อนกำหนดเวลาเสมอ					

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ
บัญชีรับอนุญาต ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง :

1. แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

2. แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและอภิปรายผล

3. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ใ้ใช้ในงานตรวจสอบบัญชี จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 19 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย (IOC) ว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เหนือการให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนี้ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวมนัสนันท์ กิตต์เจริญภาคิน)

นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม: กรุณาทำเครื่องหมาย √ ลงใน ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ: โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่
อย่างไร กรุณาตอบโดยทำเครื่องหมาย √ ลงใน

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1.	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง				
2.	อายุ ☐ 1) น้อยกว่า 30 ปี ☐ 2) 30 – 40 ปี ☐ 3) 40 – 50 ปี ☐ 4) มากกว่า 50ปี				
3.	ระดับการศึกษา ☐ 1) ปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาโท ☐ 3) สูงกว่าปริญญาโท				
4.	ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต ☐ 1) น้อยกว่า 3 ปี ☐ 2) 3 – 5 ปี ☐ 3) 5 – 10 ปี ☐ 4) มากกว่า 10 ปี				

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
5.	ท่านเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีในปีที่ผ่านมากี่ชั่วโมง/ปี(เศษของชั่วโมงคิดเป็น 1 ชั่วโมง) ☐ 1) 1 – 12 ชั่วโมง ☐ 2) 12 – 20 ชั่วโมง ☐ 3) 21 – 40 ชั่วโมง ☐ 4) มากกว่า 40 ชั่วโมง				

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ: โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ กรุณาตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ข้อ	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1.	ความรู้ด้านบัญชี				
1.1	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับและความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี				
1.2	ท่านมีการติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ				

ข้อ	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอ แนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	
1.3	เมื่อมีปัญหาในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการ รายงานทางการเงิน ท่านจะทำการวิเคราะห์ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว อย่างเป็นระบบ				
1.4	ท่านยอมรับและเตรียมพร้อมสำหรับการ เปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการรายงานทาง การเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง				
1.5	ท่านมีความรู้ และความเข้าใจมาตรฐานการ รายงานทางการเงินเป็นอย่างดี				
2.	ความรู้ด้านสอบบัญชี				
2.1	การปฏิบัติงานสอบบัญชีท่านยึดมั่น ในการ ปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบอย่าง เคร่งครัดและเป็นระบบ				
2.2	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐาน การสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา				
2.3	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐาน การสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ				
3.	ความรู้ด้านภาษีอากร				
3.1	ท่านมีการศึกษาประมวลรัษฎากร และ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อ นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ				
3.2	ท่านมีการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการ ภาษีอากรรวมถึงประกาศฎีกาต่างๆ เพื่อ				

ข้อ	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอ แนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	
	นำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
3.3	เมื่อเกิดความขัดแย้ง เกี่ยวกับการภาษีอากร ท่านจะทำการวิเคราะห์รายการต่างๆ โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายและประเด็นข้อวินิจฉัยที่เกี่ยวข้อง				
3.4	ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ท่านเชื่อหลักฐานและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์ และวินิจฉัยเกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ				
4.	ด้านความรับผิดชอบหน้าที่				
4.1	ท่านปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตรงต่อเวลา และอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอยู่เสมอ				
4.2	ท่านมีการวางแผนการทำงานโดยจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินงานทำให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย				
4.3	ท่านตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและผลของงานให้อยู่ภายใต้กรอบวิชาชีพต่อผู้รับบริการ				
4.4	ท่านปฏิบัติงานโดยยึดหลักความรับผิดชอบด้วยความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ				
5.	การมีคุณธรรม				
5.1	ท่านให้ความสำคัญกับการยึดหลักความถูกต้อง ความโปร่งใส ความเป็นไปตามกฎระเบียบ				

ข้อ	ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
5.2	ท่านปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ				
5.3	ท่านให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลโดยยึดมั่นในความเป็นกลางและความเป็นอิสระ				
5.4	ท่านมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานโดยปราศจากอคติและความลำเอียง				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ: โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ กรุณาตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ข้อ	คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1.	ด้านความถูกต้อง				
1.1	ท่านนำเสนอรายงานโดยให้ความสำคัญในความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ				
1.2	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานตามความเป็นจริงที่เกี่ยวข้อง				

ข้อ	คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1.3	ท่านเขียนรายงานการสอบบัญชีด้วยข้อความที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ใช้ข้อมูล				
1.4	ท่านได้รวบรวม ประเมิน สรุป และนำเสนอรายงานการสอบบัญชีอย่างรอบคอบ				
2.	ด้านความชัดเจน				
2.1	เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องใช้คำศัพท์เทคนิค ท่านใช้คำอธิบายหรือนิยามศัพท์อยู่เสมอ				
2.2	เมื่อมีปัญหาท่านสามารถอธิบายให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน				
2.3	เมื่อบริษัทต้องการให้แก้เนื่องจากความเข้าใจไม่ตรงกัน ท่านสามารถแก้ปัญหาและสร้างความชัดเจนทุกครั้ง				
3.	ด้านความกะทัดรัด				
3.1	ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับ และได้ใจความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ				
3.2	ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีตรงประเด็น				
3.3	ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเข้าใจง่าย				
4.	ด้านความคิดสร้างสรรค์				
4.1	ท่านนำเสนอข้อแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ต่อบริษัทที่รับการตรวจอย่างสม่ำเสมอ				
4.2	ท่านมีข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการตรวจเสมอ				
4.3	ข้อเสนอแนะของท่านผู้เข้ารับการตรวจนำไปปฏิบัติ หรือนำไปแก้ปัญหาในการตรวจครั้งถัดไปเสมอ				
5.	ด้านความสมบูรณ์				

ข้อ	คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอ แนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	
5.1	ท่านนำเสนอการสอบบัญชีโดยมุ่งเน้นถึง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล				
5.2	ท่านมีการค้นหาหลักฐานการสอบบัญชีอย่าง เพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์				
5.3	ท่านมีการนำเสนอข้อมูลท่านต่อเวลาของ หน่วยรับการตรวจ โดยยังคงมุ่งเน้นถึง คุณภาพและการสอบบัญชี				
6.	ด้านความทันต่อเวลา				
6.1	ท่านนำเสนอรายงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่ มีประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาที่กำหนด				
6.2	ท่านมีการพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่ จะได้รับจากการนำเสนอรายงานการสอบ บัญชีที่ทันเวลากับความเชื่อถือได้ของ รายงานการสอบบัญชี				
6.3	ท่านทำงานเสร็จจุล่งก่อนกำหนดเวลาเสมอ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

สรุปผลการตรวจ IOC

เรื่อง ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อคำถาม	ผู้ทรงให้ความ คิดเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1.	เพศ 1) ชาย 2) หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	อายุ 1) น้อยกว่า 30 ปี 2) 30 – 40 ปี 3) 40 – 50 ปี 4) มากกว่า 50ปี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ระดับการศึกษา 1)ปริญญาตรี 2) ปริญญาโท 3) สูงกว่าปริญญาโท	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต 1) น้อยกว่า 3 ปี 2) 3 – 5 ปี 3) 5 – 10 ปี 4) มากกว่า 10 ปี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้ทรงให้ความ ความเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
5.	ท่านเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่ เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีในปีที่ผ่านมา ชั่วโมง/ปี(เศษของชั่วโมงคิดเป็น 1 ชั่วโมง) 1) 1 – 12 ชั่วโมง 2) 13 – 20 ชั่วโมง 3) 21 – 40 ชั่วโมง 4) มากกว่า 40 ชั่วโมง	1	+1	-1	2	0.67	ใช้ได้

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ข้อ	ข้อความ	ผู้ทรงให้ความ ความเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1.	ความรู้ด้านบัญชี						
1.1	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับและความรู้การบัญชี เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
1.2	ท่านมีการติดตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
1.3	เมื่อมีปัญหาในการประยุกต์ใช้มาตรฐาน การรายงานทางการเงิน ท่านจะทำการ วิเคราะห์มาตรฐานการรายงานทาง การเงินดังกล่าวอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้ทรงให้ความ ความเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1.4	ท่านยอมรับและเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการรายงานทางการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
1.5	ท่านมีความรู้ และความเข้าใจ มาตรฐานการรายงานทางการเงินเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	ความรู้ด้านสอบบัญชี						
2.1	การปฏิบัติงานสอบบัญชีท่านยึดมั่น ในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.2	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.3	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ความรู้ด้านภาษีอากร						
3.1	ท่านมีการศึกษาประมวลรัษฎากร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.2	ท่านมีการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับ การภาษีอากรรวมถึงประกาศฎีกาต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.3	เมื่อเกิดความขัดแย้ง เกี่ยวกับการภาษีอากร ท่านจะทำการวิเคราะห์รายการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้ทรงให้ความ คิดเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
	ต่างๆ โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมาย รายการต่างๆ โดยอ้างอิงจากประมวล กฎหมายและประเด็นข้อวินิจฉัยที่ เกี่ยวข้อง						
3.4	ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ท่านเชื่อ หลักฐานและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์ และ วินิจฉัยเกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของ ผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่						
4.1	ท่านปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตรงต่อ เวลาและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานให้ สำเร็จอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.2	ท่านมีการวางแผนการทำงานโดยจัดลำดับ ขั้นตอนการดำเนินงานให้งานสำเร็จตาม ความมุ่งหมาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.3	ท่านตระหนักถึงความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงานและผลของงานให้อยู่ภายใต้ กรอบวิชาชีพต่อผู้รับบริการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.4	ท่านปฏิบัติงานโดยยึดหลักความ รับผิดชอบด้วยความเชี่ยวชาญและความ เป็นมืออาชีพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.	การมีคุณธรรม						
5.1	ท่านให้ความสำคัญกับการยึดหลักความ ถูกต้อง ความโปร่งใส ความเป็นไปตาม กฎระเบียบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความคำถาม	ผู้ทรงให้ความ คิดเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
5.2	ท่านปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมและ ความซื่อสัตย์โดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือ บิดเบือนความเป็นจริงอันเป็นสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.3	ท่านให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูล โดยยึดมั่นในความเป็นกลางและความเป็น อิสระ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.4	ท่านมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานโดย ปราศจากอคติและความลำเอียง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ
บัญชีรับอนุญาต

ข้อ	ข้อความคำถาม	ผู้ทรงให้ความ คิดเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1.	ด้านความถูกต้อง						
1.1	ท่านนำเสนอรายงานโดยให้ความสำคัญ ในความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
1.2	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงาน ตามความเป็นจริง ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
1.3	ท่านเขียนรายงานการสอบบัญชีด้วย ข้อความที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ เพื่อความ เข้าใจที่ถูกต้องของผู้ใช้ข้อมูล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความคำถาม	ผู้ทรงให้ความ คิดเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1.4	ท่านได้รวบรวม ประเมิน สรุป และ นำเสนอรายงานการสอบบัญชีอย่าง รอบคอบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	ด้านความชัดเจน						
2.1	เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องใช้คำศัพท์เทคนิค ท่านใช้คำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.2	เมื่อมีปัญหาท่านสามารถอธิบายให้เข้าใจ ได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.3	เมื่อบริษัทต้องการให้แก้เนื่องจากความ เข้าใจไม่ตรงกันท่านสามารถแก้ปัญหา และสร้างความชัดเจนทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ด้านความกะทัดรัด						
3.1	ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่ กระชับและได้ใจความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.2	ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีตรง ประเด็น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.3	ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเข้าใจ ง่าย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	ด้านความคิดสร้างสรรค์						
4.1	ท่านนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็น ประโยชน์ต่อบริษัทที่รับการตรวจอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.2	ท่านมีข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการตรวจ เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.3	ข้อเสนอแนะของท่านผู้เข้ารับการตรวจ นำไปปฏิบัติ หรือนำไปแก้ปัญหาในการ ตรวจครั้งถัดไปเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผู้ทรงให้ความ คิดเห็น			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปร ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
5.	ด้านความถูกต้อง						
5.1	ท่านนำเสนอการสอบบัญชีโดยมุ่งเน้นถึงความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.2	ท่านมีการค้นหาหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.3	ท่านมีการนำเสนอข้อมูลท่านต่อเวลาของหน่วยรับการตรวจโดยยังคงมุ่งเน้นถึงคุณภาพและการสอบบัญชี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.	ด้านความทันต่อเวลา						
6.1	ท่านมีการเสนอรายงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.2	ท่านมีการพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่จะได้รับการนำเสนอ รายงานการสอบบัญชีที่ทันเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานการสอบบัญชี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.3	ท่านทำงานเสร็จล่วงหน้าก่อนกำหนดเวลาเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
เครื่องมือวิจัย

16 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต

ด้วยนักศึกษา นางสาวมนัสนันท์ กิตต์เจริญภากิน รหัสนักศึกษา 63503115 หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความสามารถทางวิชาชีพ
 ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ
 อนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ดร.สุรชัย โฆษกรนัญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. ขอความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต อาจารย์ประจำ
 หลักสูตรคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของ
 คุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุ
 วัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
 ความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาภรณ์ สิ้นจรูญศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (อาจารย์ประจำหลักสูตร)

นางสาววันทนา โฆษกจิภาวุฒิ (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

16 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุรชัย ขจรกิจสิริ

ด้วยนักศึกษา นางสาวมนัสนันท์ กิตต์เจริญภากิน รหัสนักศึกษา 63503115 หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความสามารถทางวิชาชีพ
 ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ
 อนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ดร.สุรชัย โฆษกรนัญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. ใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก คุณสุรชัย ขจรกิจสิริ กรรมการผู้จัดการ บริษัท มั่นเคย์แอดเคาน์
 ดิงแอส จำกัด เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคุณภาพความเที่ยงตรงเชิง
 เนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุล่วงวัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อโปรด
 พิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
 ความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาภรณ์ ลินจรรยาศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (อาจารย์ประจำหลักสูตร)

นางสาววันทนา โฆษกกิจาวุฒิ (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

16 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสาวิตรี ชิตเชื้อวงศ์

ด้วยนักศึกษา นางสาวมนัสนันท์ กิตต์เจริญภากิน รหัสนักศึกษา 63503115 หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค่นคว้าอิสระเรื่อง “ความสามารถทางวิชาชีพ
 ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ
 อนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ดร.สุรีย์ โขษกรนัญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. ใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก คุณสาวิตรี ชิตเชื้อวงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท สาวิตรี แอค
 เคาน์ติ้ง เซอร์วิสเชส จำกัด เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคุณภาพความ
 เที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุล่วงวัตถุประสงค์ จึงเรียน
 มาเพื่อโปรดพิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
 ความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิตธารณ์ สิ้นจรูญศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (อาจารย์ประจำหลักสูตร)

นางสาววันทนา โขษกิจจาวุฒิ (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

ภาคผนวก จ

จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

16 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต

ด้วยนักศึกษา นางสาวมนัสนันท์ กิตต์เจริญภากิน รหัสนักศึกษา 63503115 หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความสามารถทางวิชาชีพ
 ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ
 อนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ดร.สุรชัย โภษกรนัญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้หลักสูตรบัญชี
 มหาลัยคช. ใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต อาจารย์ประจำ
 หลักสูตรคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของ
 คุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุ
 วัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาลัยคช. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
 ความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาภรณ์ สิ้นจรูญศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (อาจารย์ประจำหลักสูตร)

นางสาววันทนา โภษกิจจาวุฒิ (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	มนัสนันท์ กิตต์เจริญภาคิน
วัน เดือน ปีเกิด	13 พฤษภาคม 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	91/365 ม.11 ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
พ.ศ. 2541	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) เทคนิคิคมลบริหารธุรกิจ
พ.ศ. 2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การบัญชี) พณิชยการสุโขทัย
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน	บัญชีอาวุโส บริษัท มั่นเดย์ แอคเคาน์ติ้ง เฮ้าส์ จำกัด
พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2562	ผู้บริหารฝ่ายบัญชี สำนักงานผู้แทนที่ แอล วี ไพรวาท
พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2561	ผู้ช่วยผู้จัดการบัญชี บริษัท ฮงโกะ โตโย แอคเคาน์ติ้ง จำกัด
พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2556	ผู้จัดการบัญชี บริษัท โลส คาโบส เม็กซิกัน กริล จำกัด
พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2552	พนักงานบัญชี ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล ลาดพร้าว